

USAID
NGA POPULLI AMERIKAN
OD AMERIČKOG NARODA

RIINVEST
INSTITUTI PËR HULUMTIME ZHVILLIMORE
INSTITUTE FOR DEVELOPMENT RESEARCH

BAROMETRI I PROKURIMIT PUBLIK (X-INDEX)

Njësia matëse e prokurimit
publik në Kosovë

**PËR PERIUDHEN
JANAR – DHJETOR
2020**

2021

USAID
NGA POPULLI AMERIKAN
OD AMERIČKOG NARODA

RIINVEST
INSTITUTI PËR HULUMTIME ZHVILLIMORE
INSTITUTE FOR DEVELOPMENT RESEARCH

KOMUNA TRANSPARENTE, EFEKTIVE DHE LLOGARIDHËNËSE NË KOSOVË INSTITUTI RIINVEST

BAROMETRI I PROKURIMIT PUBLIK (X-INDEX)

Njësia matëse e prokurimit
publik në Kosovë

**PËR PERIUDHEN
JANAR – DHJETOR
2020**

2021

Autor: Tringë Shkodra

Redaktor: Alban Hashani

Ky raport u publikua nga Instituti Riinvest, marrëveshja numër G-Pri-015, lëshuar nga Programi Komuna Transparente, Efektive dhe Llogaridhëse (TEAM), një kontratë pesë-vjeçare e financuar nga Agjencia e Shteteve të Bashkuara për Zhvillim Ndërkombëtar – USAID, Nr. AID-167-C-17-00001, duke filluar nga Janari 2017.

Përmbajtja në këtë publikim, është në përgjegjësi të Institutit Riinvest dhe nuk pasqyron domosdo mendimet e Agjencisë së Shteteve të Bashkuara për Zhvillim Ndërkombëtar (USAID) ose të Qeverisë së Shteteve të Bashkuara.

PËRMBAJTJA

SHKURTESAT.....6

ABSTRAKTI.....7

HYRJE.....8

1. PËRMBLEDHJE.....10

2. ÇKA ËSHTË NJËSIA MATËSE E
PROKURIMIT PUBLIK NË KOSOVË?14

3. REZULTATET E X-INDEKSIT15

4. REZULTATET NGA NËN- INDEKSET19

NËN-INDEKSI 1:

PROKURIMI PUBLIK SI PJESEMARRËS NË
TOTALIN E BLERJEVE TË KOMUNËS (X1) . 20

NËN-INDEKSI 2:

KONTRAKTIMI KONKURRUES (X2) 24

NËN-INDEKSI 3:

SJELLJE E QËNDRUESHME (X3) 28

NËN-INDEKSI 4:

KONCENTRIMI I FITUESIT (X4) 32

NËN-INDEKSI 5:

PJESËMARRJA E OFRUESIT (X5) 36

NËN-INDEKSI 6:

MJETET PRO-KONKURRENCËS (X6) 40

NËN-INDEKSI 7:

SHKELJET LIGJORE (X7) 44

NËN-INDEKSI 8:

PROCESI I PLANIFIKIMIT TË PROKURIMIT
(X8)..... 48

NËN-INDEKSI 9:

AFATI KOHOR (X9)..... 52

5. METODOLOGJIA.....57

NDËRTIMI I INDIKATORËVE57

SHKURTESAT

ARBK

Agjencia e Regjistrimit të Bizneseve Kosovare

BE

Bashkimi European

KRPP

Komisioni Rregullativ i Prokurimit Publik

NVM

Ndërmarrjet e Vogla dhe të Mesme

OECD

Organizata për Bashkëpunim dhe Zhvillim Ekonomik

OShP

Organi Shqyrtues i Prokurimit

PBB

Produkti i Brendshëm Bruto

PNpP

Procedurë e Negociuar pa Publikim

**Qëllimi i x-indeksit është
të monitoroj dhe vlerësoj
performancën e 38 komunave
të Kosovës në prokurim publik,
përmes një indeksi statistikor.**

1

PËRMBLEDHJE

Për vitin 2020, rezultati mesatar i indeksit të përbërë për të gjitha (38) komunat është 0.67 pikë të indeksit. Rezultatet shprehin një performancë më të dobët të komunave për vitin 2020 në nën-indekse, gjë që ka ndikuar edhe renditjen e komunave në tabelë. Përgjatë tri viteve të fundit, rezultatet tregojnë se komunat kanë performuar më së miri në nën-indeksin “Prokurimi publik si pjesëmarrës në totalin e blerjeve të komunës (x1)” me një rezultat mesatar prej 0.91 pikë të indeksit, rezultat ky i cili krahasuar me vitin i kaluar është më i ulët. Ndërkohë, nën-indeksi ku komunat kanë performuar më së dobëti është “Mjetet Pro-konkurrencës (x6)”. Ky nën-indeks vlerëson se në çfarë mase komunat përdorin mjetet konkurruese, kryesisht përmes: ndarjes së kontratës në pjesë dhe vlerësimin e kriterëve të dhënies së kontratës për nga kualiteti (dhe jo nga çmimi më i ulët). Performanca e komunave në këtë nën-indeks vazhdon të jetë e dobët, si rezultat i përdorimit në masë më të ulët të mjetit konkurrues si ‘Ndarjes së kontratave në pjesë’ me vetëm 7%. Në anën tjetër, në mënyrë konsistente në më shumë se 99% të rasteve, çmimi më i ulët ishte zgjedhur si kriter për dhënien e kontratës.

Të dhënat sugjerojnë se kemi një rënie të performancës të indeksit në pothuajse secilin nën-indeks. Krahasuar me vitin 2019, këtë vit, komunat kanë performuar nën mesataren e indeksit të përgjithshëm në pesë (5) nën-indekse.

Një rënie e ndjeshme u shënuar në nën-indeksin “Kontraktimi konkurrues (x2)”, me një rezultat prej 0.86 në 0.61 pikë të indeksit. Ky nën-indeks mat vlerën dhe numrin e kontratave me procedurë të negociuar pa publikim (PNpN), në raport me vlerën totale dhe numrin total të kontratave. Krahasuar me vitin e kaluar, këtë vit komunat kanë dhënë kontrata dyfish më shumë përmes procedurës PNpN; ku në numër, në total kanë dhënë rreth 18% të kontratave, ndërsa në vlerë vetëm 7%.

Një tjetër nën-indeks ku komunat kanë performuar nën mesataren e indeksit të përgjithshëm (0.67) është nën-indeksi “Pjesëmarrja e ofertuesit (x5)”. Rezultati mesatar i këtij nën-indeksi për të gjitha komunat ishte 0.59. Ngjashëm me “Mjetet pro-konkurrencës (x6)”, ky nën-indeks është krijuar me qëllim të inkurajimit të komunave për të nxitur konkurrencën midis operatorëve ekonomik, dhe si rezultat, rritjen e cilësisë. Për këtë qëllim, ky nën-indeks mat numrin e tenderëve të pranuar për një thirrje të caktuar. Për vitin 2020, mesatarja e tenderëve të pranuar për një thirrje është 3, duke nënkuptuar se është pranuar një numër më i ulët i ofertave për një thirrje specifike krahasuar me vitin 2019, i cili ishte 4. Në anën tjetër, më shumë se 27% e kontratave të dhëna për vitin 2020 kanë pranuar vetëm një (1) thirrje.

Performanca e komunave në këtë nën-indeks vazhdon të jetë e dobët, si rezultat i përdorimit në masë më të ulët të mjetit konkurrues si ‘Ndarjes së kontratave në pjesë’ me vetëm 7%. Në anën tjetër, në mënyrë konsistente në më shumë se 99% të rasteve, çmimi më i ulët ishte zgjedhur si kriter për dhënien e kontratës.

Kur bie fjala te konkurrenca, “Afati kohor (x9)” është një tjetër nën-indeks i cili si synim ka që të nxisë konkurrencën duke inkurajuar komunat të mos përdorin procedurat e përsheptuara kohore. Rezultati mesatar i komunave në këtë nën-indeks është 0.53, një mesatare kjo e cila është nën rezultatin mesatar të x-indeksit prej 0.67 pikë të indeksit.

Ngjashëm me vitin e kaluar, komunat kanë performuar shumë mirë në nën-indeksin “Sjellje e qëndrueshme (x3)”, me një rezultat prej 0.82 pikë të indeksit. Ndryshimet dhe anulimet e shpeshta mund të bëhen nga zyrtarët e prokurimit kur përgatiten ose pasi të kenë publikuar një thirrje për tender. Gjatë gjithë sistemit të pikëzimit, ky nën-indeks penalizon bashkitë që anulojnë ose ndryshojnë njoftimet e kontratave dhe anasjelltas. Përderisa në vitin 2019 përqindja e njoftimeve të kontratave ishte 12%, në 2020 ajo u dyfishua, duke arritur kështu 24%. Nga ana tjetër, përqindja e njoftimeve të kontratave që ishin anuluar u ul nga 16% në 12%.

Shigjetat e vogla pranë emrave të komunave ofrojnë një krahasim me rezultatin e komunës përkatëse mes vitit 2020 krahasuar me 2019. “↔” tregon se komuna ka renditje si vitin e kaluar, “↑” simbolizon një ngjitje në renditje nga viti i kaluar dhe “↓” simbolizon një rënie në renditje. Numri në kllapa, pranë shigjetës, tregon se për sa vende është ngritur ose ka ranë një komunë e caktuar në renditjen e saj në atë indeks ose nën-indeks të veçantë në raport me komunat e tjera.

Njoftimet për Dhënie të Kontratës, të publikuara në platformën elektronike “e-prokurimi”, të Komisionit Rregullator të Prokurimit Publik të Kosovës (KRPP) japin informacion të kufizuar në lidhje me kompanitë fituese, duke e bërë të vështirë identifikimin e kompanisë dhe pronarit. Kjo çështje, është e ndërlidhur me Agjencinë Kosovare të Regjistrimit të Biznesit (ARBK), pasi është e vështirë të gjurmohen këta operator ekonomik të regjistruar në ARBK, për shkak të ngjashmërisë së emrave të kompanisë që ata posedojnë.

FIGURA 1. REZULTATET FINALE

BURIMI: VLERËSIMI ORIGJINAL I AUTORIT

0.1

0.2

0.3

0.4

0.5

0.6

0.7

0.8

0.9

1.0

X-INDEX
2020X-INDEX
2019X-INDEX
2018RADHITJA
2020/19X-INDEX
2020X-INDEX
2019X-INDEX
2018RADHITJA
2020/19Ferizaj/
Uroševac

0.67

0.67

0.68

↑ 8

Malishevë/
Mališevo

0.61

0.74

0.77

↓ 23

Vushtrri/
Vučitrn

0.65

0.75

0.76

↓ 17

Leposavić/
Leposaviq

0.61

0.65

0.59

↑ 3

Obiliq/
Obilić

0.64

0.72

0.68

↓ 7

Zvečan/
Zveçan

0.60

0.61

0.62

↑ 6

Štrpce/
Shtërpçë

0.64

0.66

0.73

↑ 6

Mamushë/
Mamuşa

0.59

0.70

0.72

↓ 13

Shtime/
Štimlje

0.64

0.63

0.63

↑ 11

Severna
Mitrovica/
Mitrovicë e
Veriut

0.59

0.70

0.65

↓ 13

Prishtinë/
Pristina

0.63

0.69

0.69

↓ 3

Mitrovicë/
Mitrovica

0.59

0.68

0.69

↓ 8

Zubin Potok

0.63

0.66

0.64

↑ 4

Klokot/
Kllokot

0.57

0.65

0.69

↓ 4

Gjilan/
Gnjilane

0.62

0.69

0.60

↓ 4

Deçan/
Deçani

0.56

0.62

0.71

↔

Gračanica/
Gračanicë

0.62

0.63

0.75

↑ 6

Parteš/
Partesh

0.50

0.69

0.72

↓ 12

Mesatarja

0.67

0.70

0.70

↓

2

ÇKA ËSHTË NJËSIA MATËSE E PROKURIMIT PUBLIK NË KOSOVË?

x-indeksi është njësi matëse e prokurimit publik, e cila është e ndërtuar mbi një model statistikor, bazuar në të dhëna sasiore të mbledhura nga platformat kryesore të prokurimit të Kosovës “e-prokurimi”. X-indeksi përdor të dhëna reale të qasshme për të matur shkallën e efikasitetit dhe konkurrencës të çdo autoriteti kontraktues (në këtë rast çdo komune) në prokurim publik, brenda një periudhë dymbëdhjetë mujore (janar-dhjetor 2020). Bazuar në një metodologji sasiore kërkimore, gjetjet lënë pak ose aspak hapësirë për interpretime subjektive. Pjesa më e madhe e të dhënave (90%), janë të qasshme dhe të grumbulluara në internet, përmes platformës së Komisionit Rregullativ të Prokurimit Publik (KRPP), të quajtur “e-prokurimi”. Burime të tjera të të dhënave përfshijnë OSHP (marrja e vendimeve bazuar në mbikëqyrjen e ligjshmërisë së praktikave të prokurimit të autoriteteve kontraktuese); ARBK (Emri i operatorit ekonomik); dhe Ligji për Buxhetin e Republikës së Kosovës për vitin 2020. Projekti mbështetet kryesisht në metodologjinë e ngjashme, të zhvilluar në nivel ndërkombëtar dhe të përshtatur për kontekstin e Kosovës.

Qëllimi i përgjithshëm i “Njësisë matëse për prokurim publik- x-indeks”, është promovimi i qeverisjes të mirë dhe llogaridhënies sa i përket procesit të prokurimit në nivel komu-

nal, me qëllim të luftimit të korrupsionit, duke nxjerrë në pah autoritetet kontraktuese shembullore dhe ato kontraverze, përmes një metodologjie kërkimore të bazuar në të dhëna faktike të prokurimit. Një rezultat i ulët në nën-indekset e ‘x-indeksit’, nënkupton një devijim nga praktikrat më të mira të prokurimit. Komunitet me rezultate të ulëta vlerësimi nuk janë domosdoshmërisht të korruptuara, më pak efikase ose më pak të përgjegjshme. Megjithatë, një rezultat i ulët i ‘x-indeksit’ ngreh flamuj të kuq dhe lë më shumë hapësirë për shqetësim në lidhje me aktivitetin e prokurimit të komunave dhe procedurat e kryera, si në afëra të mundshme korruptive, ose ato të jo-efikasitetit. Po ashtu, rezultatet e ‘x-indeksit’, nuk synojnë dhe nuk mund të dëshmojnë afëra korruptive. Për shembull, një “Procedurë e Negociuar pa Publikim (PNpN)”, përdorimi i “Afatit kohor të përshpejtuar” ose “Anulimi i Procedurës”, janë procedura të cilat janë pjesë e legjislacionit të Sistemit Kosovar të Prokurimit, dhe rekomandohet të përdoren në raste të caktuara. Megjithatë, një përdorim i shpeshtë i tyre, rezulton në një qeverisje më pak transparente, efikase dhe llogaridhënëse.

Përveç disa ndryshimeve të vogla, rezultatet e përgjithshme nga kategoria e komunave me madhësi të madhe tregojnë një trend të ngjashëm me gjetjet e vitit 2019.

3

REZULTATET E X-INDEKSIT

Njësoj sikurse në vitin 2019, edhe për këtë vit Peja vazhdon të rangohet si komuna me performancën më të mirë me një rezultat prej 0.76 pikë të indeksit. Në anën tjetër, komuna e Ferizajit ka rënë për tri vende krahasuar me komunat e tjera. Gjithsesi, kur krahasojmë performancën dhe pikët e marra të kësaj komune me vitin e kaluar, vërejmë se pikët nuk kanë ndryshuar. Ndërsa, nga komunat e mesme, përveç Klinës dhe Deçanit, të cilat arritën të ruajnë pozitën e njëjtë, pozita e komunave të tjera ka ndryshuar. Çfarë bie në sy është komuna e Glogocit e cila kërceu për nëntë vende më lartë për t'u renditur si performuesi i tretë më i mirë i kësaj kategorie. Për dallim, komuna e Vushtrrisë ka rënë për njëmbëdhjetë vende. Sa i përket komunave të vogla, Hani i Elezit është komuna që ka performuar më së miri, duke arritë kështu që të ruaj pozitën e njëjtë nga viti 2018, e ndjekur nga Novobërda me një rezultat prej 0.72 pikë të indeksit. Në anën tjetër, e renditur në fund të kësaj kategorie është komuna e Parteshit, me një rezultat prej 0.50 pikë të indeksit.

Krahasuar me vitin 2019, këtë vit rezultati mesatar i të gjitha (38) komunave ka shënuar një rënie të vogël, respektivisht nga 0.70 në 0.67 pikë të indeksit. Pjesa më e madhe e komunave (20 komuna, ose 53%) kanë rezultat më të lartë se mesatarja. Sidoqoftë, një numër mjaft i madh i pjesës së mbetur të komunave (18 komuna, ose 47%), kanë rezultat më të ulët se mesatarja. Për këtë vit, rangi i x-indeksit varion nga 0.50 në 0.79 pikë të indeksit.

Përgjatë tri viteve të fundit, në mënyrë konsistente komunat e mesme kanë performuar më së miri, me një rezultat mesatar prej 0.70 pikë të indeksit. Ngjashëm me vitin e kaluar, këtë vit komunat e mëdha kanë performuar mirë me një rezultat prej 0.67 pikë të indeksit. Ndërsa rezultati mesatar për komunat e vogla është 0.63 pikë të indeksit.

Nga nëntë nën-indeksat, komunat bashkërisht kanë performuar nën mesataren e përgjithshme të x-indeksit në gjithsej pesë (5) nën-indekse (ose 55%). Nën-indeksat në të cilat komunat kanë performuar nën mesatare janë: Kontraktimi konkurrues (x2), Pjesëmarrja e ofertuesit (x5), Mjetet Pro-konkurrencës (x6), Shkeljet ligjore (x7) dhe Afati kohor (x9). Rezultatet nga këto nën-indekse variojnë nga 0.28 pikë të indeksit (Mjetet Pro-konkurruese (x5)) deri në 0.63 pikë të indeksit (Shkeljet ligjore (x7)). Në anën tjetër, nën-indeksat në të cilat komunat shprehën një rezultat më të lartë se mesatarja e përgjithshme janë: Prokurimi Publik si Pjesëmarrës në Totalin e Blerjeve të Komunës (x1), Sjellja e Qëndrueshme (x3), Koncentrimi i fituesit (x4) dhe Procesi i planifikimit të prokurimit (x8). Rezultatet prej këtyre nën-indekseve shtrihen nga 0.71 pikë të indeksit (Procesi i planifikimit të prokurimit (x8)) deri në 0.91 pikë të indeksit (Prokurimi Publik si Pjesëmarrës në Totalin e Blerjeve të Komunës (x1)).

Rezultatet për të tri kategoritë e komunave janë paraqitur në figurat në vazhdim.

0.1

0.2

0.3

0.4

0.5

0.6

0.7

0.8

0.9

1.0

PEJË/PEĆ

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.76	0.78	0.70	↔

PODUJEVË/PODUJEVO

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.71	0.71	0.71	↑ 1

PRIZREN

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.71	0.69	0.74	↑ 1

GJAKOVË/ĐAKOVICA

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.68	0.75	0.75	↓ 2

FERIZAJ/UROŠEVAC

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.67	0.67	0.68	↓ 3

PRISHTINË/PRIŠTINA

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.63	0.69	0.69	↓ 1

GJILAN/GNJILANE

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.62	0.69	0.60	↓ 1

MITROVICË/MITROVICA

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.59	0.68	0.69	↑ 1

MESATARJA

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.67	0.71	0.69	↓

FIGURA 2. REZULTATET E PËRGJITHSHME TË X-INDEKSIT PËR KOMUNAT E MËDHA

BURIMI: VLERËSIMI ORIGJINAL I AUTORIT

KOMUNAT E MËDHA

FIGURA 3. REZULTATET E PËRGJITHSHME TË X-INDEKSIT PËR KOMUNAT E MESME

BURIMI: VLERËSIMI ORIGJINAL I AUTORIT

KOMUNAT E MESME

FIGURA 4. REZULTATET E PËRGJITHSHME TË X-INDEKSIT PËR KOMUNAT E VOGLA

BURIMI: VLERËSIMI ORIGJINAL I AUTORIT

KOMUNAT E VOGLA

SI KALKULOHEK X-INDEKSI?

NËNTË INDIKATORËT TË SHPJEGUAR MË POSHTË, KOMBINOHEN PËR TË PRODHUAR NJË VLERË TË X-INDEKSIT, DUKE PËRDORUR NJË MESATARE TË PONDERUAR:

$$xindex = \frac{x_1 + x_2 + x_3 + x_4 + x_5 + x_6 + x_7 + x_8 + x_9}{9}$$

Ku X është vlera finale e x-indeksit, dhe x1 deri x9 janë vlerat e indikatorëve individual të numëruar sipas listës së mëposhtme (pason llogaritja e detajuar e indikatorëve). Secili prej indikatorëve është i shkallëzuar në mes 0 dhe 100 dhe kështu ata kanë peshë të barabartë.

4

REZULTATET NGA
NËN-INDEXET

NËN-INDEKSI 1: PROKURIMI PUBLIK SI PJESËMARRRËS NË TOTALIN E BLERJEVE TË KOMUNËS (X1)

Prokurimi Publik si pjesëmarrës në totalin e blerjeve të komunës (x1), krahason vlerën e kontratave të publikuara në platformën “e-prokurimi”, në raport me vëllimin total të kostove operative të kontrollueshme të komunës. Në këtë model, kostot operative të kontrollueshme të cilat janë përfshirë janë: mallrat dhe shërbimet dhe shpenzimet kapitale. Pagat dhe mëditjet, subvencionet dhe transferet dhe shërbimet janë përjashtuar, pasi ato janë shpenzime që nuk menaxhohen nga komunat. Formula për llogaritjen e “prokurimit publik si pjesë e blerjeve totale” është si më poshtë:

$$x1 = \frac{\text{vlera e kontratave të prokurimit publik}}{\text{vlera e kostove operative të kontrollueshme}}$$

Kostot operacionale të kontrollueshme, janë të përkufizuara si shuma e kostove të caktuara të cilat varen nga menaxhmenti i autoritetit kontraktues, në këtë rast nga menaxhmenti i komunave. Në rastet kur një pjesë e madhe e shpenzimeve del përtej sistemit të prokurimit publik, nënkupton një ambient më pak transparent për autoritetin kontraktues, dhe më shumë hapësirë për vendime arbitrare. Prandaj, qëllimi i këtij treguesi është që të inkurajojë komunat të përdorin procedura më transparente të prokurimit publik si platformën “e-prokurimi”, dhe si rrjedhojë të krijojnë një proces më transparent.

Në vazhdimësi përgjatë viteve, “Prokuimi Publik si Pjesëmarrës në Totalin e Blerjeve të Komunës x1” është nën-indeksi në të cilin komunat kanë shënuar rezultatin më të lartë. Në këtë nën-indeks, rezultati mesatar për 38 komunat është 0.91 pikë të indeksit. Nga tri kategoritë të komunave, komunat e mesme kanë performuar më së miri, me një mesatare prej 0.96 pikë

të indeksit, e cila krahasuar me vitin 2019 është më e ulët për 0.03 pikë të përqindjes. Një rënie e ndjeshme u shënuar tek komunat e mëdha, me një rezultat prej 0.95 në 0.84 pikë të indeksit, ndërsa komunat e vogla shënuar rezultat prej 0.93 pikë të indeksit (duke ruajtur pikët e njëjta sikurse në vitin 2019).

Tabela e mëposhtme rendit komunat me performancë më të lartë nga kategoria e komunave të mëdha. Në vitin 2020, Peja është e renditur si komuna me performancën më të mirë, me pikët më të larta prej 1.00, e ndjekur nga Ferizaji (1.00 pikë të indeksit). Siç vërehet në figurën 5, komuna me performancën më të dobët është Mitrovica, e cila ka rënë për gjashtë vende për t'u renditur në fund të tabelës, me një rezultat maksimal nga 1.00 në 0.63 pikë të indeksit.

KOMUNAT E MËDHA

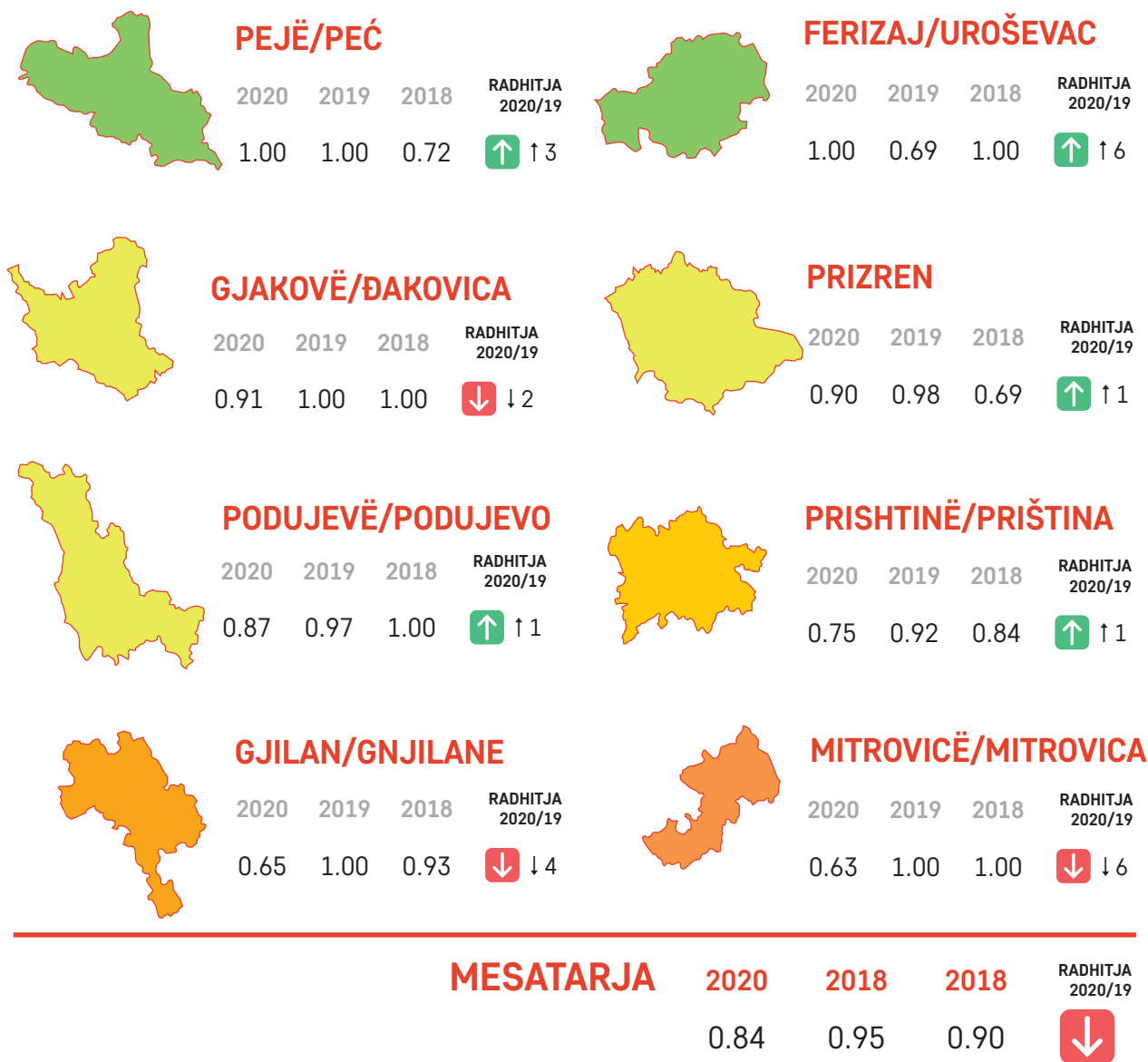

FIGURA 5. PROKURIMI PUBLIK SI PJESËMARRËS NË TOTALIN E BLERJEVE TË KOMUNËS (X1) PËR KOMUNAT E MËDHA

BURIMI: VLERËSIMI ORIGJINAL I AUTORIT

Rezultatet e x-indeksit, nuk nënkuptojnë që procedurat e prokurimit të përdorura nga komunat janë ilegale. Është legjitime që kostot operative të kontrollueshme të tejkalojnë vlerën totale të kostove të publikuara në platformën 'e-prokurimi'. Megjithatë, sa më e lartë shuma e kostove operative të kontrollueshme dhe sa më e ulët ajo e shpenzimeve të publikuara në platformën 'e-prokurimi', aq më e ulët transparenca.

0.1 0.2 0.3 0.4 0.5 0.6 0.7 0.8 0.9 1.0

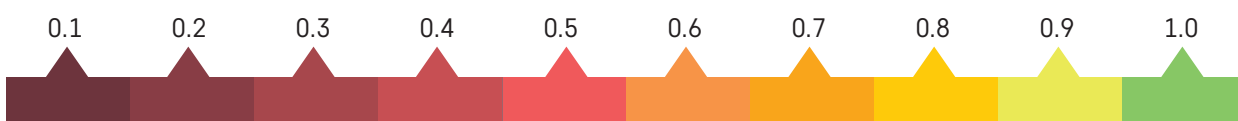
KOMUNAT E MESME

Renditja e pjesës më të madhe të komunave (nga Deçani deri te Klina), në kategorinë e komunave të mesme ka ndryshuar, përveç Malishevës e cila ka rënë për gjashtë vende, dhe si rrjedhojë, nuk është më pjesë e top 10 performuesve. Ndërkohë, në anën tjetër, komuna e renditur në fund të kësaj kategorie është komuna e Vushtrrisë, me një rezultat nga 1.00 në 0.63 pikë të indeksit. Kur krahasojmë performancën e komunave të mesme me vitin e kaluar (2019), vërejmë një performancë më të dobët të komunave në këtë nën-indeks.

	X-INDEX 2020	X-INDEX 2019	X-INDEX 2018	RADHITJA 2020/19		X-INDEX 2020	X-INDEX 2019	X-INDEX 2018	RADHITJA 2020/19
Deçan/Dečani	1.00	1.00	1.00	↔	Lipjan/Lipljan	1.00	0.98	1.00	↑ 4
Dragash/Dragaš	1.00	1.00	1.00	↔	Fushë Kosovë/ Kosovo Polje	1.00	0.96	0.87	↑ 4
Glllogoc/Glogovac	1.00	1.00	1.00	↔	Istog/Istok	0.98	0.93	0.99	↑ 4
Kamenicë/ Kamenica	1.00	1.00	1.00	↔	Malishevë/ Mališevo	0.93	1.00	1.00	↓ 6
Klinë/Klina	1.00	1.00	1.00	↔	Skenderaj/Srbica	0.93	1.00	0.81	↓ 2
Rahovec/ Orahovac	1.00	1.00	1.00	↑ 1	Kaçanik/Kaçanik	0.92	1.00	0.97	↓ 5
Suharekë/Suva Reka	1.00	1.00	1.00	↑ 1	Vushtrri/Vučitrn	0.63	1.00	0.97	↓ 5
Viti/Vitina	1.00	0.99	1.00	↑ 4	Mesatarja	0.96	0.99	0.97	↓

FIGURA 6. PROKURIMI PUBLIK SI PJEŠËMARRËS NË TOTALIN E BLERJEVE TË KOMUNËS (X1) PËR KOMUNAT E MESME

BURIMI: VLERËSIMI ORIGJINAL I AUTORIT

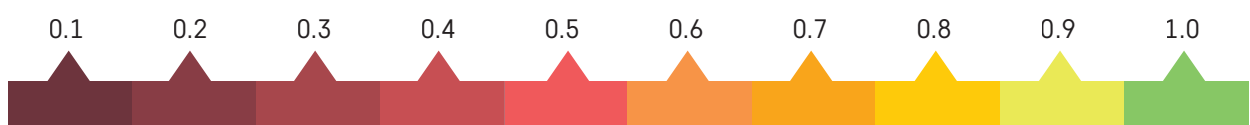
KOMUNAT E VOGLA

Sa i përket komunave të vogla, performanca e tyre ka mbetur e njëjtë. Tabela më poshtë tregon se pozita e komunave ka ndryshuar, përveç Hanit të Elezit, Junikut dhe Obiliqit të cilat kanë arritur të ruajnë pozitën e njëjtë. Çfarë bie në sy, është komuna e Leposaviqit, e cila kërceu për shtatë (7) vende për t'u renditur si një ndër komunat me performancën më të mirë. Në anën tjetër, Parteshi ka rënë për dhjetë (10) vende me një rezultat nga 1.00 në 0.69 pikë të indeksit. Ndërkaq, komuna me performancën më të ulët në këtë kategori është komuna e Graçanicës, me një rezultat prej 0.68 pikë të indeksit.

	X-INDEX 2020	X-INDEX 2019	X-INDEX 2018	RADHITJA 2020/19		X-INDEX 2020	X-INDEX 2019	X-INDEX 2018	RADHITJA 2020/19
Hani i Elezit/Elez Han	1.00	1.00	1.00	↔	Severna Mitrova/ Mitrovicë e Veriut	0.98	0.99	1.00	↓ 1
Junik	1.00	1.00	1.00	↔	Novobërdë/Novo Brdo	0.95	0.89	0.92	↑ 1
Obiliq/Obilić	1.00	1.00	1.00	↔	Shtime/Štimlje	0.94	0.88	1.00	↑ 2
Ranilug/Ranillug	1.00	1.00	1.00	↑ 1	Štrpce/Shtërpçë	0.90	1.00	1.00	↓ 6
Zvečan/Zvečan	1.00	1.00	1.00	↑ 2	Mamushë/ Mamuşa	0.76	0.89	1.00	↓ 1
Zubin Potok	1.00	0.94	1.00	↑ 4	Parteš/Partesh	0.69	1.00	1.00	↓ 10
Leposavić/ Leposaviq	1.00	0.63	0.54	↑ 7	Gračanica/ Graçanicë	0.68	0.94	0.95	↓ 6
Klokot/Kllokot	0.99	0.78	0.94	↑ 6	Mesatarja	0.93	0.93	0.96	↔

FIGURA 7. PROKURIMI PUBLIK SI PJEËMARRËS NË TOTALIN E BLERJEVE TË KOMUNËS (X1) PËR KOMUNAT E VOGLA

BURIMI: VLERËSIMI ORIGJINAL I AUTORIT

NËN-INDEKSI 2: KONTRAKTIMI KONKURRUES(X2)

Kontraktimi konkurrues (x2) mat vlerën dhe numrin e kontratave me procedurë të negociuar pa publikim (PNnP), në raport me vlerën totale dhe numrin total të kontratave. Në mënyrë që të bëhet matja e vlerës dhe numrit të kontratave të dhëna, peshë e barabartë i është dhënë të dyjave (siç vërehet edhe në formulë). Vlera e ulët e këtij indikator tregon se komuna gjatë blerjeve përmes prokurimit publik e shfrytëzon në masë të konsiderueshme procedurën e negociuar pa publikim të njoftimit për kontratë dhe anasjelltas. Formula për llogaritjen e indikatorit të "Kontraktimit Konkurrues", është si më poshtë:

$$x2 = \left\{ \left[\left(1 - \frac{\text{value of contracts awarded through NPwP}}{\text{total value of contracts}} \right) + \left(1 - \frac{\text{number of contracts awarded through NPwP}}{\text{total number of contracts}} \right) \right] / 2 \right\}^4$$

Kontraktimi konkurrues (x2) është një nën-indeks i krijuar me qëllim të nxitjes së konkurrencës dhe transparencës midis komunave në prokurim publik. Ky nën-indeks mat vlerën dhe numrin e kontratave të tenderuara përmes Procedurave të Negociuara pa Publikim (PNnP), në raport me vlerën totale dhe numrin total të kontratave. Edhe pse Ligji i Kosovës për Prokurimin Publik rekomandon përdorimin e kësaj procedure në raste të veçanta, përdorimi më i shpeshtë i kësaj procedure nuk konsiderohet si praktikë e mirë sa i përket transparencës dhe konkurrencës, pasi që u mundëson komunave që të ftojnë vetëm një ose një numër të limituar të operatorëve ekonomik për të ofertuar për një thirrje apo tender të caktuar, duke dëmtuar kështu të dyja: si transparencën ashtu edhe konkurrencën. Prandaj, qëllimi i këtij nën-indeksi është që të parandalojë komunat nga negociimi i drejtpërdrejtë me një apo me disa operatorë ekonomikë pa shpallje publike për tender, në mënyrë që t'i mbrojë ata që të jenë pre e korrupsionit, dhe potencialisht nga mos marrja e vlerës për paratë si pasojë e konkurrencës së kufizuar.

Krahasuar me vitin e kaluar, të gjitha (38) komunat kanë shënuar një performancë më të dobët në këtë nën-indeks, me një rezultat nga 0.81 në 0.61 pikë të indeksit.

Të dhënat nga tabela e mëposhtme tregojnë se kemi një rënie të performancës së komunave të mëdha në këtë nën-indeks, kur e krahasojmë atë me vitin e kaluar (2019). Siç vërejmë në figurën 8, pozita e komunave ka ndryshuar. Çka është e rëndësishme të përmendet është komuna e Gjakovës, e cila kishte rënien më të madhe, duke nënkuptuar se pjesa më e madhe e kontratave në këtë komunë u dha përmes procedurës të negociuar pa publikim (PNnP). Kjo komunë, ka rënë për pesë (5) vende, për t'u renditur në fund të tabelës. Në anën tjetër, komuna e Pejës mban pozitën në krye të tabelës, me rezultatin më të lartë në këtë nën-indeks prej 0.70 pikë të indeksit, e cila krahasuar me vitin 2019 është më e ulët për 0.10 pikë.

KOMUNAT E MËDHA

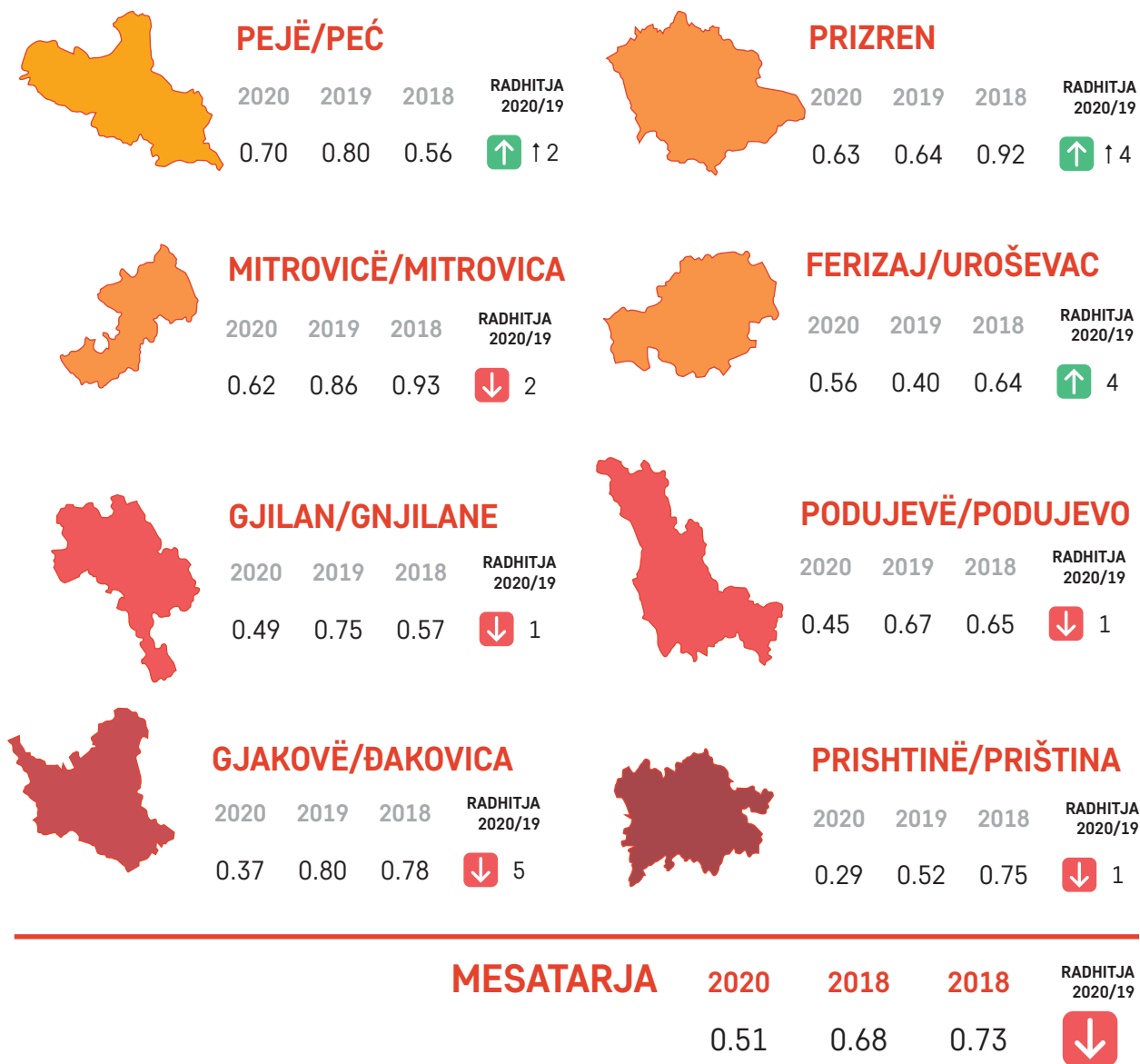

FIGURA 8. KONTRAKTIMI KONKURRUES (X2) PËR KOMUNAT E MËDHA

BURIMI: VLERËSIMI ORIGJINAL I AUTORIT

Rezultatet e x-indeksit nuk nënkuptojnë që procedurat e prokurimit të përdorura nga komunat janë ilegale. Sipas Ligjit të Prokurimit Publik, Procedura e Negociuar pa Publikim është njëra ndër gjashtë procedurat që duhet të përdoren gjatë aktiviteteve të prokurimit publik. Neni 35 i këtij Ligji, thotë se kjo procedurë rekomandohet të përdoret nga autoritetet kontraktuese në rastet kur për arsye specifike një kontratë duhet ti jepet një operatori ekonomik. Megjithatë, përdorimi i shpeshtë i kësaj procedure, zvogëlon transparencën, dobëson konkurrencën, dhe ngrit flamuj të kuq për afëra të mundshme korruptive.

0.1 0.2 0.3 0.4 0.5 0.6 0.7 0.8 0.9 1.0

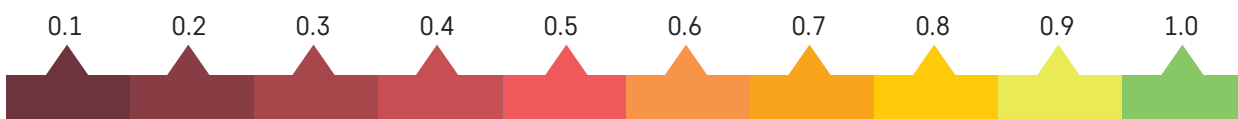
KOMUNAT E MESME

Nga kategoria e komunave të mesme, Istogu ka përdorur më së paku këtë procedurë, prandaj dhe ka marrë rezultatin më të lartë krahasuar me komunat e tjera- atë prej 0.79 pikë të indeksit. Çfarë bie në sy është komuna e Malishevës, e cila në vitin 2019 ishte si performuesi i dytë më i mirë. Sidoqoftë, në vitin 2020, kjo komunë ka rënë për katërmëdhjetë vende me një rezultat nga 1.00 në 0.32 pikë indeksi, duke u renditur kështu në fund të tabelës. Në total, komuna e Malishevës ka përdorur procedurën e PNp në 36% të rasteve (42 nga 118 kontrata të dhëna).

FIGURA 9. KONTRAKTIMI KONKURRUES (X2) PËR KOMUNAT E MESME

BURIMI: VLERËSIMI ORIGJINAL I AUTORIT

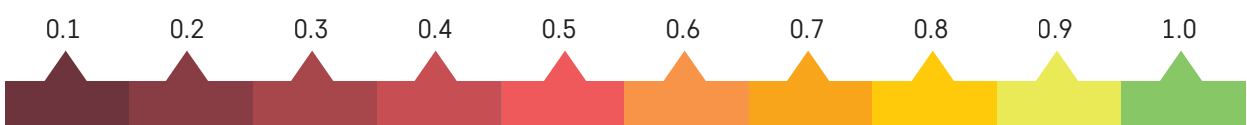
KOMUNAT E VOGLA

Vazhdimisht gjatë tri viteve të fundit, komunat e vogla kanë pasur performancën më të mirë në këtë nën-indeks. Në vitin 2020, ata shënuan një rezultat prej 0.68 pikë indeksi, i cili krahasuar me vitin 2019 është më i ulët për 0.21 pikë. Siç tregohet në figurën 10, përveç komunës së Leposaviq dhe Obiliqit, të cilët arritën të mbajnë të njëjtën pozitive, pozicioni i komunave të tjera ka ndryshuar. Rezultatet vërejnë se komuna e Parteshit, ra për katërmbëdhjetë vende për t'u renditur si komuna me performancën më të dobët, me një indeks prej 1.00 në 0.41 pikë indeksi. Ndërkohë, komuna e Zubin Potokut ka arritur rezultatin më të lartë krahasuar me komunat e tjera- atë prej 0.88 pikë indeksi, duke nënkuptuar se kjo komunë ka përdorur më pak procedurën e negociuar pa publikim gjatë kohës së raportimit. Nga 21 kontrata të dhëna, Zubin Potok ka përdorur procedurën e PNpP vetëm një herë; ndërsa në vlerë 2%.

FIGURA 10. KONTRAKTIMI KONKURRUES (X2) PËR KOMUNAT E VOGLA

BURIMI: VLERËSIMI ORIGJINAL I AUTORIT

NËN-INDEKSI 3: SJELLJE E QËNDRUESHME (X3)

Sjellje e qëndrueshme (x3) ky indikator llogaritet në bazë të të gjitha njoftimeve të kontratave të lëshuara nga autoriteti përkatës kontraktues të marra nga 'e-prokurimi', ku një rezultat i jepet secilës kontratë. Për shembull, një rezultat prej 1 i jepet një kontratë pa asnjë korrigjim, përdërisa një rezultat minimal 0, i jepet kontratave të anuluar ose atyre me katër përmirësime ose më shumë.

Vlera e indikatorit llogaritet si rezultat mesatar i autoritetit kontraktues për të gjitha kontratat e tij të publikuara, siç përshkruhet me formulën e mëposhtme:

$$x3 = \frac{\sum \text{rezultati i kontratës}}{\text{numrin e kontratave}}$$

Qëllimi i këtij indikator është që të përmirësojë efikasitetin e zyrtarëve komunal të prokurimit gjatë përgatitjes së thirrjeve publike për tenderë. Ndryshimet apo anulimet e thirrjeve u shkaktojnë humbje të kohës komunës, si dhe operatorëve ekonomikë. Po ashtu, ndryshimet apo anulimet e shpeshta të tenderëve publikë zvogëlojnë autoritetin e komunës, dhe demotivojnë ofertuesit ekonomikë për aplikim në thirrjen e ardhshme. Për të adresuar këtë çështje, ky nën-indeks ndëshkon komunat që shpesh anulojnë ose ndryshojnë thirrjet dhe i shpërblen ato që e bëjnë të kundërtën; përmes një vlerësimi pikësh, sistemi i të cilës është i shpjeguar në metodologji.

Ngjashëm si me vitin e kaluar, të gjitha (38) komunat kanë performuar mirë në këtë nën-indeks me një mesatare

prej 0.82 pikë të indeksit. Nga të tri kategoritë, komunat e mesme kanë performuar më së miri, me një rezultat prej 0.84 pikë të indeksit. Në anën tjetër, edhe komunat e mëdha dhe të vogla kanë performuar mirë, duke arritur kështu një rezultat prej 0.80 dhe 0.83 pikë të indeksit, respektivisht.

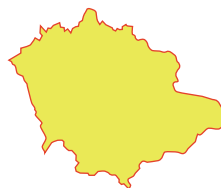
Figura 13, paraqet rezultatet e performancës së komunave të mëdha në këtë nën-indeks. Siç mund t'a vërejmë, për vitin 2020, Podujeva është komuna me performancën më të mirë, ndërsa Peja, e cila në vitin 2019 ishte në krye të tabelës, ra për tre (3) vende më poshtë. Në anën tjetër, Gjlani vazhdon të mbetet si komuna më jo-efikase në këtë nën-indikator me një rezultat prej 0.71 pikë të indeksit.

KOMUNAT E MËDHA

PODUJEVË/PODUJEVO

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.90	0.84	0.90	↑ 2

PRIZREN

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.87	0.83	0.89	↑ 1

GJAKOVË/ĐAKOVICA

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.85	0.85	0.78	↑ 2

PEJË/PEĆ

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.83	0.94	0.90	↓ 1

FERIZAJ/UROŠEVAC

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.77	0.77	0.79	↓ 1

PRISHTINË/PRIŠTINA

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.75	0.80	0.81	↔

MITROVICË/MITROVICA

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.73	0.76	0.89	↓ 3

GJILAN/GNJILANE

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.71	0.72	0.65	↔

MESATARJA

2020	2018	2018	RADHITJA 2020/19
0.80	0.81	0.83	↓

FIGURA 11. SJELLJA E QËNDRUESHME (X3) PËR KOMUNAT E MËDHA

BURIMI: VLERËSIMI ORIGJINAL I AUTORIT

Rezultatet e x-indeksit nuk nënkuptojnë që procedurat e prokurimit të përdorura nga komunat janë ilegale. Anulimet dhe korrigjimet janë procedura të domosdoshme në shumë raste. Megjithatë, një përdorim i shpeshtë i tyre mund të rezultojë në ulje të efikasitetit.

0.1 0.2 0.3 0.4 0.5 0.6 0.7 0.8 0.9 1.0

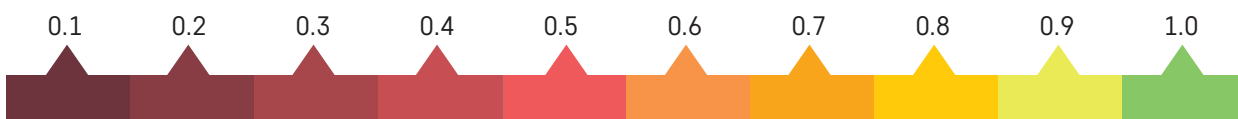
KOMUNAT E MESME

Disa ndryshime në renditjen e komunave janë vërejtur në figurën 12. Tre komunat me performancën më të mirë për vitin 2020 janë: Rahoveci (0.93 pikë indeksi) e cila renditet gjithashtu si performuesi i parë më i mirë, i ndjekur pas nga Glllogoci (0.93 pikë indeksi) dhe Malisheva (0.89). Ndërkohë, në fund të listës, komuna me performancën më të ulët është Vitia e cila ra për njëmbëdhjetë vende.

	X-INDEX 2020	X-INDEX 2019	X-INDEX 2018	RADHITJA 2020/19		X-INDEX 2020	X-INDEX 2019	X-INDEX 2018	RADHITJA 2020/19
Rahovec/ Orahovac	0.93	0.83	0.88	↑ 8	Dragash/Dragaš	0.83	0.85	0.86	↓ 3
Glllogoc/Glogovac	0.93	0.75	0.86	↑ 11	Suharekë/Suva Reka	0.82	0.85	0.84	↓ 3
Malishevë/ Mališevo	0.89	0.88	0.90	↓ 2	Klinë/Klina	0.80	0.86	0.78	↓ 7
Kaçanik/Kaçanik	0.89	0.83	0.86	↑ 6	Lipjan/Lipljan	0.79	0.71	0.83	↑ 3
Kamenicë/ Kamenica	0.88	0.85	0.92	↔	Viti/Vitina	0.78	0.88	0.94	↓ 11
Fushë Kosovë/ Kosovo Polje	0.88	0.84	0.89	↑ 2	Deçan/Dečani	0.78	0.71	0.92	↔
Istog/Istok	0.88	0.82	0.83	↑ 4	Skenderaj/Srbica	0.71	0.76	0.79	↓ 3
Vushtrri/Vučitrn	0.86	0.86	0.79	↓ 5	Mesatarja	0.84	0.82	0.86	↑

FIGURA 12. SJELLJA E QËNDRUESHME (X3) PËR KOMUNAT E MESME

BURIMI: VLERËSIMI ORIGJINAL I AUTORIT

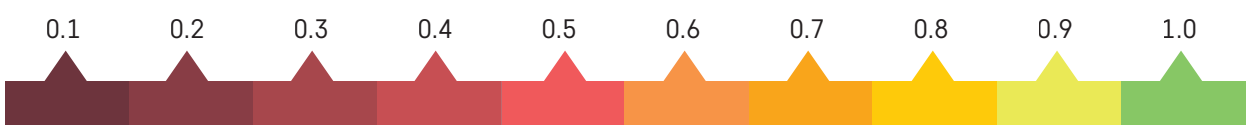
KOMUNAT E VOGLA

Për vitin 2020, në këtë nën-indeks komunat e vogla kanë shfaqur performancë të mirë, duke mbajtur të njëjtën rezultat mesatar si në vitin 2019. Siç tregon figura 13, Zubin Potoku (1.00 pikë indeksi), Novobërda (1.00 pikë indeksi), dhe Klllokoti (1.00 pikë indeksi) janë komunat më efikase nga kategoria e komunave të vogla. Rezultati prej 1.00 pikësh indeksi rrjedh nga fakti se nga të gjitha njoftimet për një kontratë, komunat kanë pasur 0 anulime dhe 0 ndryshime. Ndërkohë, komuna e Mamushës renditet si komuna më pak efikase në këtë kategori, duke rënë për tre vende nga viti i kaluar me një rezultat të nën-indeksit nga 0.77 në 0.20 pikë indeksi.

FIGURA 13. SJELLJA E QËNDRUESHME (X3) PËR KOMUNAT E VOGLA

BURIMI: VLERËSIMI ORIGJINAL I AUTORIT

NËN-INDEKSI 4: KONCENTRIMI I FITUESIT(X4)

Koncentrimi i fituesit (x4) matet si vlera dhe numri i të gjitha kontratave të dhëna për cdo ofertues individual, pjesëtuar me vlerën totale dhe numrin total të të gjitha kontratave të dhëna nga autoriteti kontraktues; kjo llogaritje është bërë për secilin ofertues të suksesshëm dhe rezultatet janë përmbledhur. Formula për llogaritjet e këtij nën-indeksi është si më poshtë:

$$x4 = \left\{ \left[1 - \sum \left(\frac{\text{vlera e kontratave të dhëna secilit ofertues}}{\text{vlera totale e kontratave}} \right)^2 \right] + \left[1 - \sum \left(\frac{\text{numri i kontratave të dhëna secilit ofertues}}{\text{numri total i kontratave}} \right)^2 \right] \right\} / 2$$

Dhënia e një pjese të madhe të kontratave në duart e një operatori ekonomik të vetëm, ose në duart e një grupi të vogël operatorësh ekonomik nuk është praktikë e rekomandueshme, dhe devijon nga praktikat më të mira të përcaktuara nga OECD. Në fakt, një gjë e tillë (edhe pse jo domosdoshmërisht) mund të ngrit flamujt e kuq për afëra të mundshme korruptive. Përveç saj, dhënia e një pjese të madhe të kontratave (në vlerë ose numra) e dëmton gjithashtu edhe konkurrencën, pasi vetëm një i vetëm ose një grup i vogël operatorësh ekonomik janë përfitues të tyre. Prandaj, qëllimi i këtij treguesi është të shmanget koncentrimi i kontratave të mëdha (në vlerë dhe numra) në duart e një individi të vetëm me qëllim të parandalimit të korrupsionit dhe nxitjes së konkurrencës.

Në përgjithësi, 38 komuna kanë performuar mirë në këtë nën-indeks, me një rezultat mesatar prej 0.85 pikë indeksi. Komunitat e mëdha dhe të mesme kanë performuar më

mirë se komunitat e vogla. Performancë më të mirë në këtë nën-indeks kanë shfaqur komunitat e mëdha, me një rezultat mesatar prej 0.92 pikësh indeksi; ndjekur nga komunitat e mesme, me një rezultat mesatar prej 0.91; ndërsa komunitat e vogla kishin një rezultat mesatar të nën-indeksit prej 0.72 pikë indeksi.

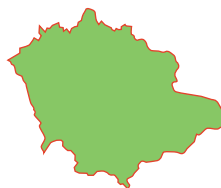
Figura 14, tregon performancën e komunave të mëdha në këtë nën-indeks. Shumica e komunave mbajnë pozitën e njëjtë, duke nënkuptuar që komuna e Prishtinës (0.97), Prizrenit (0.96) dhe Pejës (0.95) kanë shmanget praktikën e dhënies së një pjese të madhe të kontratave (të dyja në vlerë dhe numrat) për një grup të vogël të operatorëve ekonomikë. Ajo që bie në sy, është komuna e Gjiçanit e cila ra nga dy vende për t'u renditur në fund të tabelës.

KOMUNAT E MËDHA

PRISHTINË/PRIŠTINA

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.97	0.97	0.94	↔

PRIZREN

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.96	0.95	0.96	↔

PEJË/PEĆ

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.95	0.94	0.93	↔

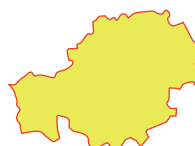
PODUJEVË/PODUJEVO

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.95	0.91	0.84	↑ 1

GJAKOVË/ĐAKOVICA

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.92	0.91	0.91	↓ 1

FERIZAJ/UROŠEVAC

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.92	0.89	0.88	↑ 1

MITROVICË/MITROVICA

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.88	0.89	0.76	↑ 1

GJILAN/GNJILANE

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.82	0.90	0.91	↓ 2

MESATARJA

2020	2018	2018	RADHITJA 2020/19
0.92	0.92	0.89	↔

FIGURE 14. KONCENTRIMI I FITUESIT (X4) PËR KOMUNAT E MËDHA

BURIMI: VLERËSIMI ORIGINAL I AUTORIT

Rezultatet e x-indeksit nuk nënkuptojnë që procedurat e prokurimit të përdorura nga komunat janë ilegale. Duke u bazuar në parimet e tregut të lirë, është vendim i autoritetit kontraktues që të ndaj të gjitha kontratat një grupi të vogël operatorësh ekonomikë, apo një grupi më të madh. Megjithatë, në rastet kur kontratat ndahen vetëm tek një apo një grup i vogël i operatorësh ekonomikë, konkurrenca dëmtohet dhe ngritën dyshime për korrupsion.

0.1 0.2 0.3 0.4 0.5 0.6 0.7 0.8 0.9 1.0

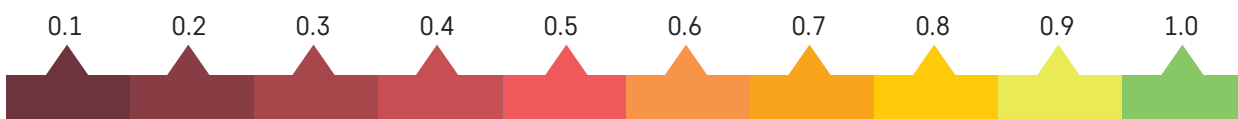
KOMUNAT E MESME

Njësoj si komunat e mëdha, edhe komunat e mesme kanë performuar shumë mirë në këtë nën-indeks, me një rezultat mesatar prej 0.91 pikë indeksi. Siç shihet në figurën 15, ashtu si në vitin 2019 komuna e Malishevës ka shënuar rezultatin më të lartë të nën-indeksit, me 0.91 pikë indeksi; që do të thotë se kjo komunë ka shmangur në masë të madhe praktikën e dhënies së një pjese të madhe të kontratave të tyre një numri të vogël të operatorëve ekonomikë.

	X-INDEX 2020	X-INDEX 2019	X-INDEX 2018	RADHITJA 2020/19		X-INDEX 2020	X-INDEX 2019	X-INDEX 2018	RADHITJA 2020/19
Malishevë/ Mališevo	0.95	0.95	0.96	↔	Dragash/Dragaš	0.92	0.88	0.89	↑ 4
Vushtrri/Vučitrn	0.95	0.93	0.91	↑ 1	Suharekë/Suva Reka	0.91	0.92	0.92	↓ 5
Lipjan/Lipljan	0.95	0.89	0.93	↑ 9	Rahovec/ Orahovac	0.91	0.91	0.91	↓ 2
Fushë Kosovë/ Kosovo Polje	0.94	0.95	0.93	↓ 2	Kaçanik/Kaçanik	0.91	0.88	0.93	↑ 2
Skenderaj/Srbica	0.94	0.92	0.81	↑ 1	Kamenicë/ Kamenica	0.89	0.92	0.81	↓ 6
Glogoc/Glogovac	0.94	0.91	0.90	↑ 4	Istog/Istok	0.87	0.89	0.93	↓ 3
Klinë/Klina	0.93	0.93	0.89	↓ 3	Deçan/Dečani	0.67	0.52	0.78	↔
Viti/Vitina	0.93	0.91	0.91	↔	Mesatarja	0.91	0.89	0.89	↑

FIGURA 15. KONCENTRIMI I FITUESIT (X4) PËR KOMUNAT E MESMEE

BURIMI: VLERËSIMI ORIGJINAL I AUTORIT

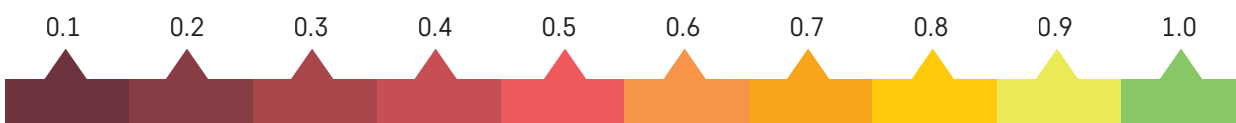
KOMUNAT E VOGLA

Rezultati prej 0.72 pikëve të indeksit tek komunave të vogla, shpreh ndryshimin e dukshëm të performancës midis komunave të vogla, të mesme dhe të mëdha; ku dy të fundit kanë një rezultat mesatar përkatësisht prej 0.91, dhe 0.92 pikë indeksi. Tabela më poshtë tregon se pozicioni i komunave është ndryshuar, me përjashtim të Obiliqit dhe Shtimes, të cilat arritën të mbajnë të njëjtën pozitë, si performuesit më të mirë. Ndërkohë, komuna e Leposaviqit renditet në fund të kësaj kategorie, me një rezultat prej 0.43 pikë indeksi.

	X-INDEX 2020	X-INDEX 2019	X-INDEX 2018	RADHITJA 2020/19		X-INDEX 2020	X-INDEX 2019	X-INDEX 2018	RADHITJA 2020/19
Obiliq/Obilić	0.90	0.94	0.81	↔	Partesh/Partesh	0.64	0.59	0.72	↑ 5
Shtime/Štimlje	0.88	0.89	0.71	↔	Klokot/Kllokot	0.63	0.60	0.58	↑ 2
Mamushë/ Mamuša	0.85	0.88	0.83	↑ 1	Severna Mitrovica/ Mitrovicë e Veriut	0.61	0.54	0.68	↑ 4
Novobërdë/Novo Brdo	0.85	0.82	0.88	↑ 2	Zvečan/Zvečan	0.60	0.63	0.27	↓ 1
Gračanica/ Graçanicë	0.84	0.70	0.89	↑ 2	Junik	0.58	0.67	0.50	↓ 4
Štrpce/Shtërpçë	0.81	0.59	0.82	↑ 7	Zubin Potok	0.56	0.67	0.76	↓ 6
Ranilug/Ranillug	0.80	0.86	0.80	↓ 2	Leposavić/ Leposaviq	0.43	0.67	0.49	↓ 5
Hani i Elezit/Elez Han	0.75	0.88	0.85	↓ 5	Mesatarja	0.72	0.73	0.71	↓

FIGURA 16. KONCENTRIMI I FITUESIT (X4) PËR KOMUNAT E VOGLA

BURIMI: VLERËSIMI ORIGJINAL I AUTORIT

NËN-INDEKSI 5: PJESËMARRJA E OFERTUESIT (X5)

Pjesëmarrja e ofertuesit (x5) llogaritet përmes një procesi dy hapësh.

Në hapin e parë, niveli i konkurrencës vlerësohet për secilën kontratë, ku nën-indikator "k" krahason numrin e tenderëve të dorëzuar për një thirrje të caktuar për tender, me mesataren e numrit të tenderëve për llojin e kontratës. Formula për llogaritjen e indikatorit të pjesshëm "k" është siç paraqitet më poshtë:

$$k = 0.5 + \frac{\text{tenderët e dorëzuar për kontrataë-mesatarja e tenderëve për llojin e kontratës (tenderët e dorëzuar)}}{\text{mesatarja e tenderëve për llojin e kontratës (tenderët e dorëzuar)}}$$

Hapi i dytë në llogaritjen tonë është llogaritja e indikatorit agregat si shumë e ponderuar e indikatorëve k në të gjitha kontratat e dhëna nga autoriteti përkatës kontraktues. Çmimi i dhënë i çdo kontrate përdoret si pesha e tij, me qëllim të theksimit të rezultateve të indikatorëve për kontratat më të mëdha.

$$x5 = \frac{\sum \text{vlera e kontratës} * k}{\text{vlera totale e kontratave}}$$

Ky nën-indeks është krijuar me qëllim që të rrisë konkurrencën duke i inkurajuar komunat të nxisin konkurrencën mes operatorëve ekonomikë. Kjo arrihet duke vlerësuar nivelin e konkurrueshmërisë të bazuar në numrin e tenderëve që dorëzohen për çdo thirrje për tender. Tashmë dihet se një numër më i lartë i ofertave apo tenderëve të pranuar për një thirrje të caktuar, nënkupton që ka më shumë konkurrencë, dhe si rezultat kualitet më të lartë për çmimin e ofruar. Me fjalë të tjera, qëllimi i këtij nën-indeksi është që të rrisë konkurrencën duke i inkurajuar zyrtarët e prokurimit të komunave që të shmangin gabimet si përgatitja e thirrjeve për tender me specifika dhe kriterë që mund ti përmbush vetëm një grup i caktuar i ofertuesve, duke përjashtuar të tjerët. Për këtë arsye, ky nën-indeks krahason numrin e tenderëve të pranuar për një thirrje të caktuar, me mesataren e numrit të tenderëve të pranuar për llojin e kontratës. Në këtë model, llojet e kontratës që janë përfshirë në monitorim dhe vlerësim janë: Kontratë e Furnizimit, Kontratë e Shërbimeve dhe Kontratë e Punës.

Në përgjithësi, ky nën-indeks ka treguar një performancë të ulët. Komunat e mesme kanë performuar më së miri, me një rezultat mesatar të indeksit prej 0.69, e cila krahasuar me vitin e kaluar është më e lartë; e ndjekur nga komunat e mëdha, me një rezultat mesatar prej 0.67 pikësh indeksi. Ndërkohë, komunat e vogla kanë performancën më dobët, me një rezultat mesatar prej 0.42 pikësh indeksi.

Peja është komuna e cila ka pasur numrin më të lartë të ofertave për një thirrje, kështu që renditet si performuesi i parë më i mirë, me një rezultat mesatar prej 0.90 pikë indeksi. Ferizaj, është performuesi i dytë më i mirë në këtë kategori të komunave, me një indeks prej 0.78. Në anën tjetër, nga komunat e mëdha, komuna e Mitrovicës ka performancën më të ulët, me një rezultat të nën-indeksit prej 0.24 pikë indeksi. Kjo komunë ka rënë për katër vende për tu renditur në fund të tabelës.

KOMUNAT E MËDHA

PEJË/PEĆ

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.90	0.65	0.79	↑ 5

FERIZAJ/UROŠEVAC

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.78	0.74	0.85	↔

PODUJEVË/PODUJEVO

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.76	0.66	0.64	↑ 2

GJAKOVË/ĐAKOVICA

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.73	0.80	0.88	↓ 3

PRIZREN

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.73	0.52	0.70	↑ 3

PRISHTINË/PRIŠTINA

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.71	0.73	0.74	↓ 3

GJILAN/GNJILANE

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.55	0.63	0.60	↔

MITROVICË/MITROVICA

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.24	0.67	0.48	↓ 4

MESATARJA

2020	2018	2018	RADHITJA 2020/19
0.67	0.67	0.71	↔

FIGURA 17. PJSËMARRJA E OFERTUESIT (X5) PËR KOMUNAT E MËDHA

BURIMI: VLERËSIMI ORIGINAL I AUTORIT

Rezultatet e x-indeksit nuk nënkuptojnë që procedurat e prokurimit të përdorura nga komunat janë ilegale. Është legale dhe e pranueshme që autoritetet kontraktuese të pranojnë vetëm një ofertë për një tender. Megjithatë, sa më i ulët numri i ofertave, aq më e ulët konkurrenca dhe kualiteti i ofertës.

0.1 0.2 0.3 0.4 0.5 0.6 0.7 0.8 0.9 1.0

KOMUNAT E MESME

Tabela më poshtë tregon se me përjashtim të Klinës dhe Skenderaj, pozicioni i komunave të tjera është ndryshuar. Ndërsa komuna me performancën më të ulët në këtë kategori komunash për këtë vit është ajo e Dragashit, me një rezultat të nën-indeksit prej 0.51 pikë indeksi. Krahasuar me vitin e kaluar, këtë vit kategoria e komunave të mesme në këtë nën-indeks ka treguar përmirësime të vogla.

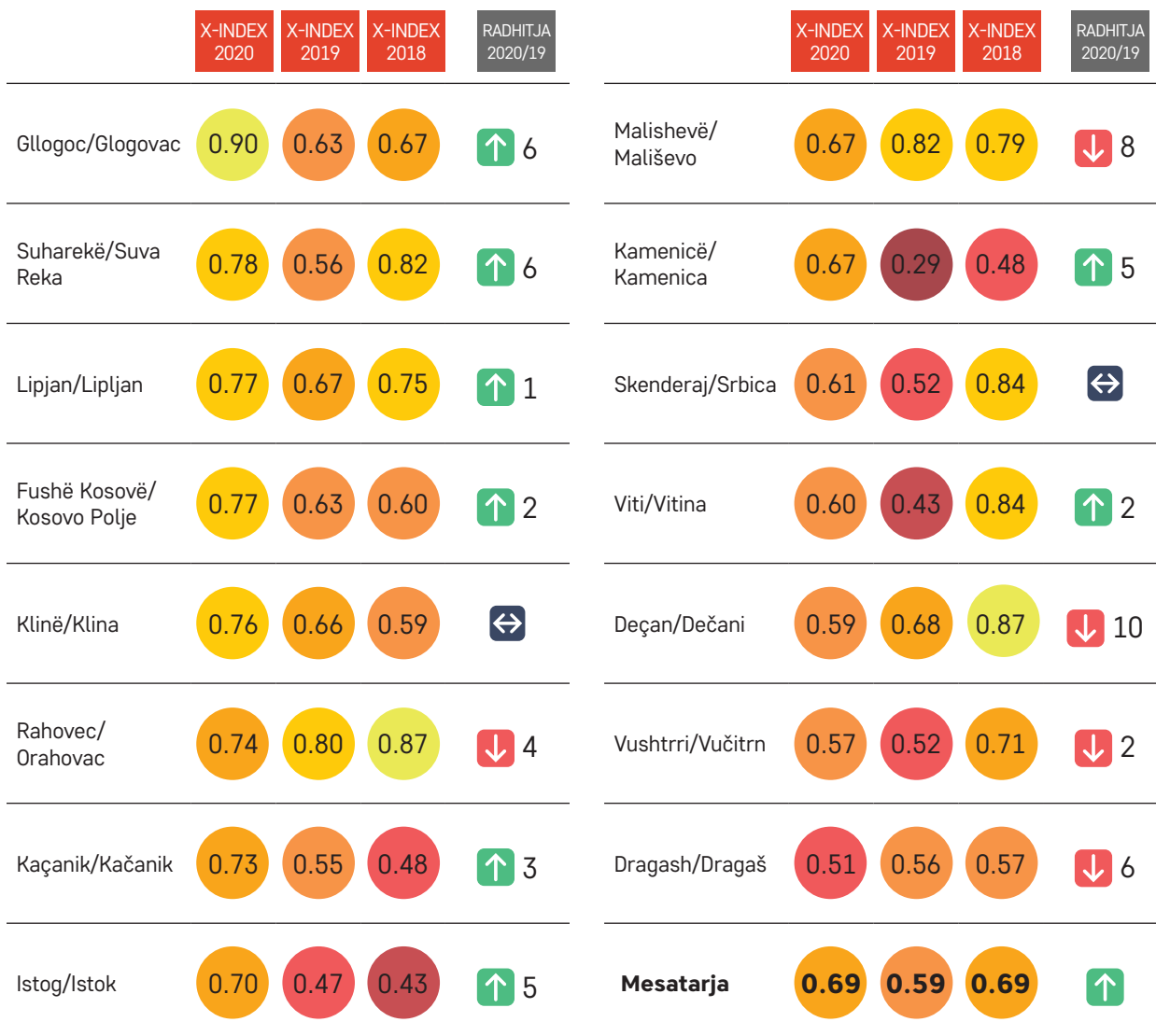
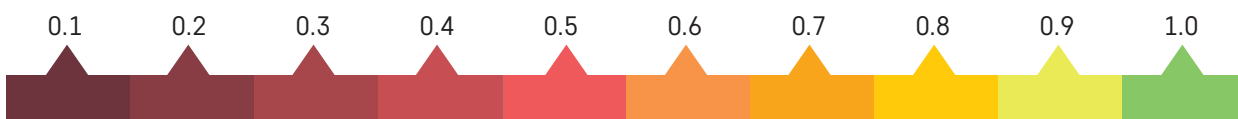

FIGURA 18. PJESËMARRJA E OFERTUESIT (X5) PËR KOMUNAT E MESME

BURIMI: VLERËSIMI ORIGINJAL I AUTORIT

KOMUNAT E VOGLA

Rezultati i komunave të vogla prej 0.42 pikë indeksi, shpreh performancën e dobët të këtyre komunave në këtë nën-indeks. Figura 19, tregon ndryshime në renditjen e komunave. Tre komunat me performancën më të mirë janë: Graçanica (0.76 pikë indeksi), Obiliqi (0.75 pikë indeksi) dhe Novobërda (0.73 pikë indeksi), duke nënkuptuar që këto komuna kanë pranuar më shumë thirrje për një tender. Ndërsa, komuna e cila pranoi më pak oferta, kur shpallet një thirrje, është komuna e Zveçanit; kjo është edhe arsyeja se pse kjo komunë renditet në fund të listës me një rezultat prej 0.01 pikë të indeksit.

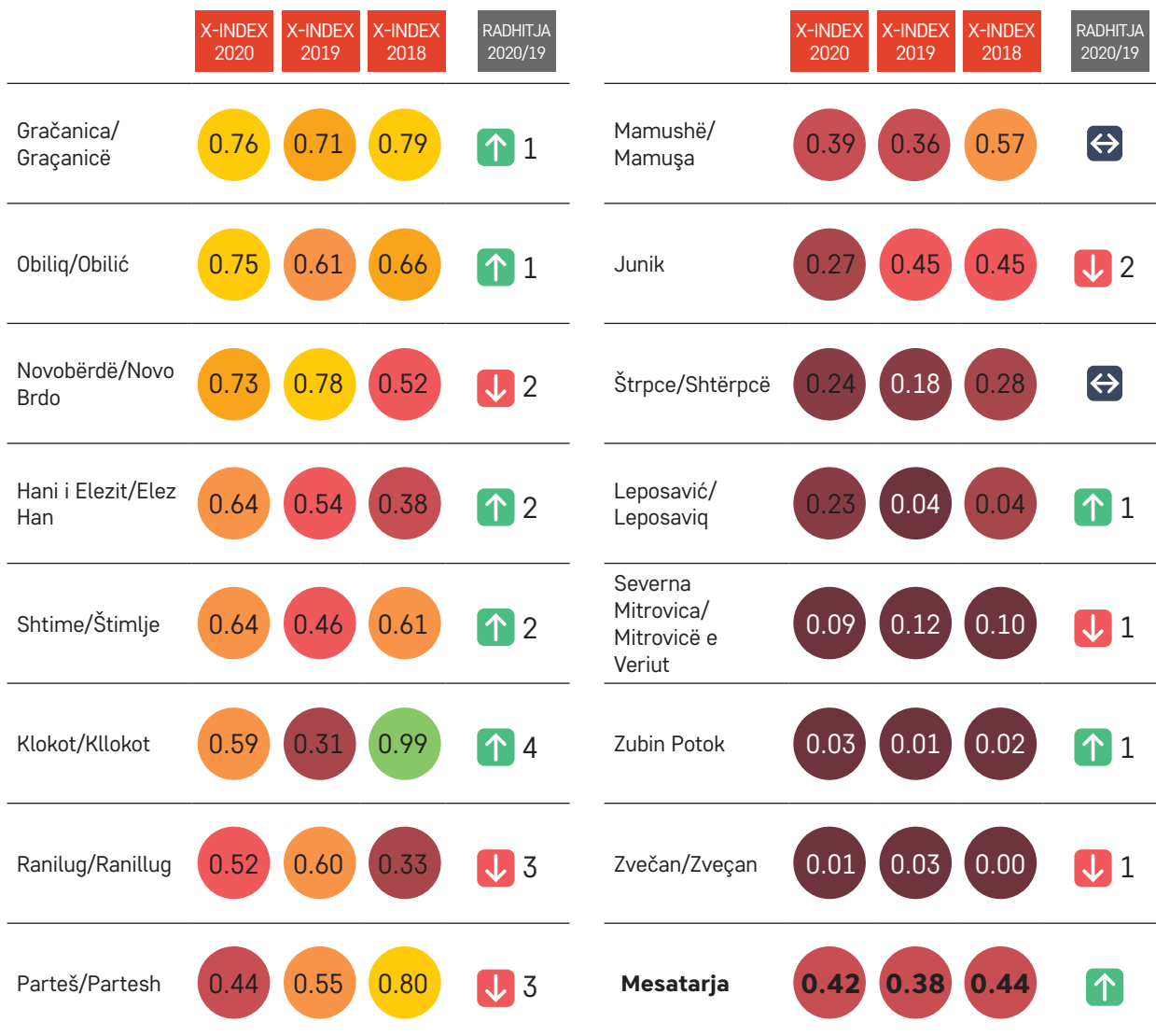
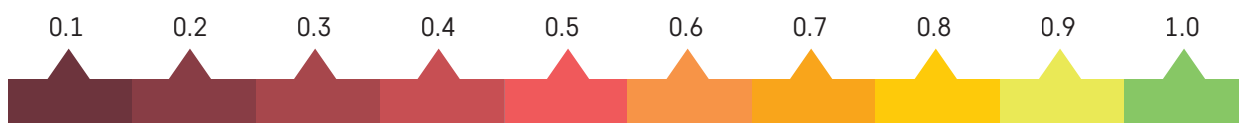

FIGURA 19. PJESEMARRJA E OFERTUESIT (X5) PËR KOMUNAT E VOGLA

BURIMI: VLERËSIMI ORIGINAL I AUTORIT

NËN-INDEKSI 6: MJETET PRO- KONKURRENCËS (X6)

Mjetet pro-konkurrencës (x6) tregon se deri në çfarë mase autoriteti kontraktues përdorë mënyrat opsionale që ndikojnë në rritjen e konkurrencës në prokurim publik.

Formula në vazhdim përdoret për kalkulimin e këtij nën-indikatori:

$$x6 = \left(\frac{4x(nr: i kontratave të ndara në pjesë + nr: i kontratave të cilat për kriter kanë kualitetin)}{2x nr: i kontratave} \right)^{1/2}$$

Qëllimi kryesor i këtij nën-indeksi është inkurajimi i komunave për të nxitur konkurrencën në prokurim publik, përmes mjeteve pro-konkurrese, të cilat janë opsionale dhe shumë efektive. Në këtë model, fokusi i përdorimit të këtyre mjeteve bie në numrin e kontratave që komunat i ndajnë në pjesë, dhe numrin e kontratave të cilat e përdorin kualitetin përpara çmimit si kriter për dhënie të kontratave. Ndarja e kontratës në pjesë, i mundëson autoriteteve kontraktuese që të sigurojnë konkurrencë të mjaftueshme për çdo element të prokurimit. Ky instrument, po ashtu lehtëson qasjen e NVM-ve në kontrata publike, pasi që zvogëlon kualifikimet e kërkuara, dhe ndan punët më të thjeshta nga ato më të ndërlikuara që mund të realizohen nga një grup më i gjerë i ofertuesve. Ndërkohë, vlerësimi i tenderëve jo vetëm nga çmimi më i ulët por edhe për nga kualiteti, ka për qëllim që të ngris konkurrencën mbi një luftë të thjeshtë për kualitetin dhe çmimin më të ulët.

Vazhdimisht gjatë viteve, të gjitha (38) komunat kanë performuar më dobët në këtë nën-indeks. Në vitin 2020, rezultati mesatar ishte 0.28 pikë indeksi, e cila krahasuar me

vitin e kaluar është më e ulët për 0.06 pikë. Ky rezultat vjen nga fakti se në më shumë se 99% të rasteve, komunat përdorën çmimin si kriter për dhënie të kontratave, në vend të cilësisë.

Ngjashëm me vitin e kaluar, komunat e mëdha paraqiten më mirë në këtë nën-indeks, me një rezultat mesatar prej 0.38 pikë indeksi; e ndjekur nga komunat e mesme, me një mesatare prej 0.36. Ndërkohë, komunat e vogla kanë mesataren më të ulët (0.11 pikë indeksi) nga tre kategoritë e komunave.

Figura 20 tregon renditjen e komunave në këtë nën-indeks. Ajo që bie në sy, është komuna e Pejës, e cila i bashkohet listës së komunave me performancën më të mirë, duke larguar Prishtinën nga kjo listë. Kjo nënkupton se komuna e Prishtinës, ka përdorur mjete pro-konkurrese më pak krahasuar me vitin e kaluar. Ndërkohë, në fund të tabelës, lista e komunave me performancën më të dobët ka ndryshuar nga viti i kaluar. Për këtë vit, komuna me performancën më të dobët është Mitrovica (0.00 pikë indeksi), e cila ra për dy vende.

KOMUNAT E MËDHA

PEJË/PEĆ

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.68	0.48	0.21	↑ 2

GJAKOVË/ĐAKOVICA

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.51	0.57	0.56	↓ 1

PRISHTINË/PRIŠTINA

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.41	0.53	0.44	↓ 1

GJILAN/GNJILANE

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.40	0.45	0.45	↔

PODUJEVË/PODUJEVO

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.37	0.33	0.25	↑ 2

FERIZAJ/UROŠEVAC

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.34	0.45	0.43	↓ 1

PRIZREN

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.29	0.32	0.35	↑ 1

MITROVICË/MITROVICA

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.00	0.36	0.56	↓ 2

MESATARJA

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.38	0.44	0.41	↓

FIGURA 20. MJETET PRO-KOKURRENCËS (X6) PËR KOMUNAT E MËDHA

BURIMI: VLERËSIMI ORIGINAL I AUTORIT

Rezultatet e x-indeksit nuk nënkuptojnë që procedurat e prokurimit të përdorura nga komunat janë ilegale. Ndarja e komunave në lote dhe vlerësimi i tenderëve nga kualiteti, janë të gjitha aktivitete që rrisin konkurrencën ndërmjet operatorëve ekonomikë. Edhe pse përdorimi i këtyre aktiviteteve nuk është i obligueshëm, megjithatë sa më i ulët rezultati në këtë nën-indikatorë, aq më ulët përpjekjet e autoritetit kontraktues për të ngritur konkurrencën.

0.1 0.2 0.3 0.4 0.5 0.6 0.7 0.8 0.9 1.0

KOMUNAT E MESME

Nga kategoria e komunave të mesme, Klinë dhe Istogu qëndrojnë më së miri. Siç shihet në figurën 21, këto dy komuna kanë përdorur kryesisht mjete pro-konkurrese, duke arritur një rezultat të nën-indeksit nga 0.71 pikë indeksi dhe 0.69 pikë indeksi, respektivisht. Nga ana tjetër, rezultati më i ulët i nën-indeksit (0.00) qëndron për Deçanin dhe Kaçanikun, duke nënkuptuar se këto komuna kurrë nuk kanë përdorur ndonjë nga mjetet pro-konkurrese në këtë nën-indeks.

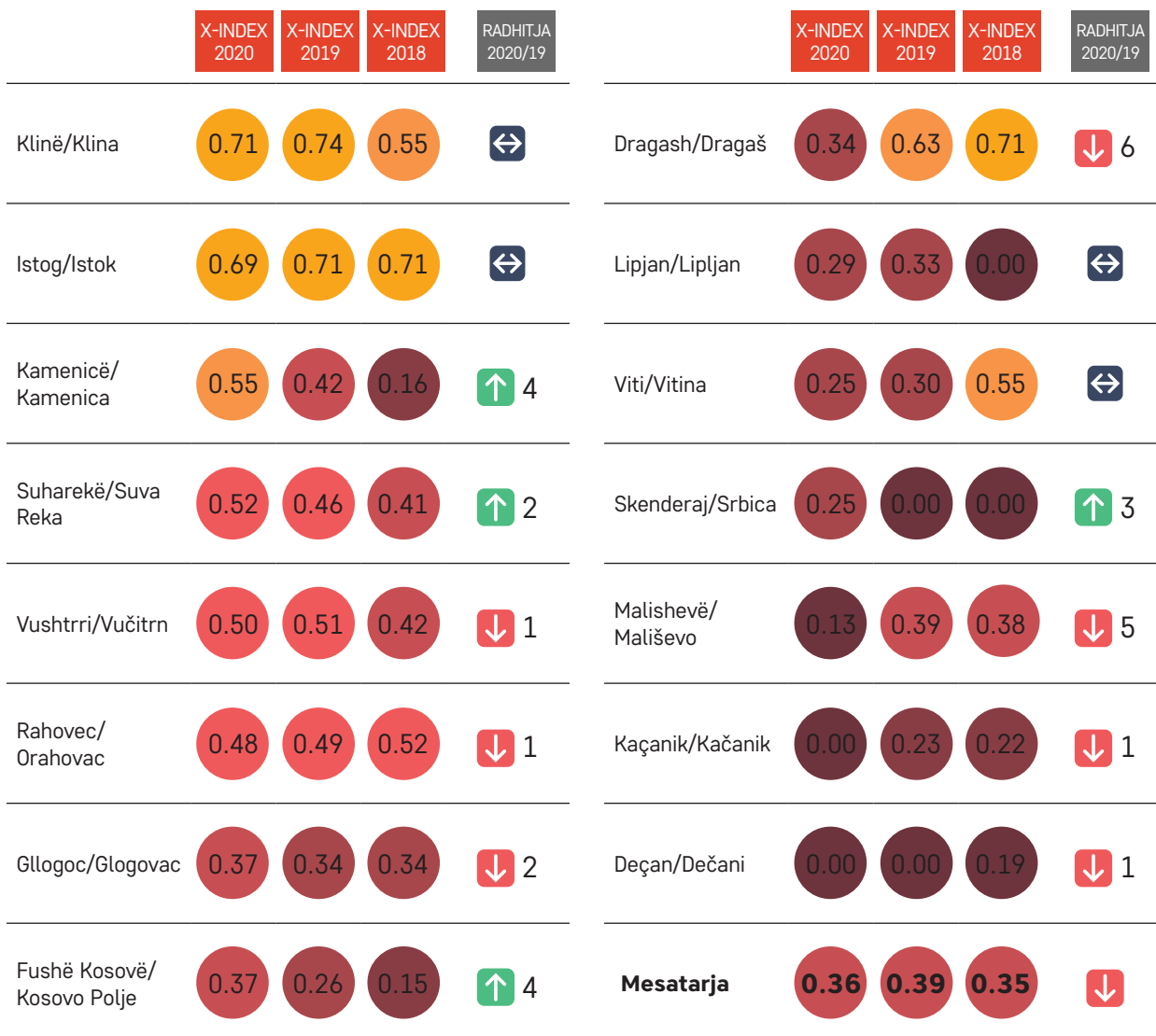
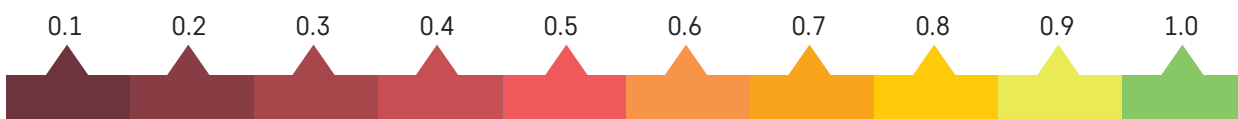

FIGURA 21. MJETE PRO-KONKURENCËS (X6) PËR KOMUNAT E MESME

BURIMI: VLERËSIMI ORIGINJAL I AUTORIT

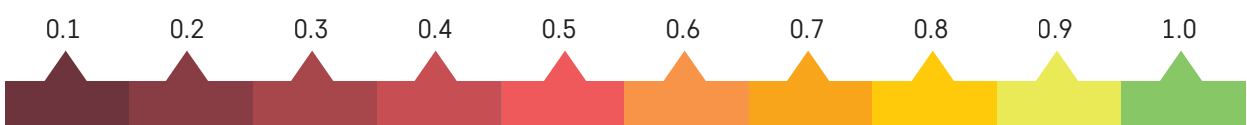
KOMUNAT E VOGLA

Ngjashëm me vitin 2019, komunat e vogla qëndrojnë më keq në këtë nën-indeks. Pothuajse 67% e tyre, nuk kanë përdorur kurrë ndonjë nga mjetet pro-konkurrese. Siç mund ta shohim në figurën 22, pozicioni i komunave si performues më të mirë mbetet i njëjtë, përveç komunës së Junikut, e cila bashkohet me listën së këtyre performuesve, duke larguar Novobërdën nga kjo listë. Këto komuna kanë nxitur konkurrencën më së shumti nga kjo kategori komunash, duke arritur një rezultat të nën-indeksit prej 0.44, 0.41 dhe 0.31 pikë indeksi, respektivisht. Ndërkohë, komunat nga Novobërda deri tek Zubin Potok (renditur sipas rendit alfabetik) kanë marrë rezultatin minimal prej 0.00 pikë indeksi, si rezultat i mos përdorimit të asnjë prej mjeteve pro-konkurrese.

FIGURA 22. MJETET PRO-KONKURENCËS (X6) PËR KOMUNAT E VOGLA

BURIMI: VLERËSIMI ORIGJINAL I AUTORIT

NËN-INDEKSI 7:

SHKELJET LIGJORE (X7)

Shkeljet ligjore (x7) ky indikator matet përmes numrit të shkeljeve ligjore gjatë procedurave të prokurimit nga ana e autoritetit kontraktues (komunës), të ndarë me numrin e njoftimeve për dhënie të kontratave nga komuna. Për të vlerësuar këtë indikator, shfletohen të gjitha vendimet e OSHP-së, ku fokusi vihet tek shkeljet ligjore të gjykuara nga OSHP-ja. Formula e përdorur për të llogaritur këtë indikator është si më poshtë:

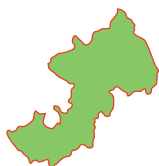
$$x7 = 1 - \left(\frac{\text{numri i rasteve të shkeljeve ligjore gjatë procedurave të prokurimit publik}}{\text{numri i kontratave}} \right)^{1/4}$$

Ligjshmëria e vendimeve të prokurimit të marra nga autoritetet kontraktuese, dhe të pranuar nga Organi Shqyrtues i Prokurimit (OSHP), është kusht paraprak dhe i domosdoshëm jo vetëm për praktikën më të mira por edhe për ligjshmërinë dhe funksionalitetin e vetë vendimit. Vendimet e shpeshta të marra nga OSHP, në disfavor të autoritetit kontraktues, mund të vejnë në pikëpyetje autoritetin e komunës dhe vendimet e saj në sy të operatorëve ekonomik. Gjithashtu, një numër i shpeshtë i vendimeve të OSHP-së kundër komunave, ka ndikim negativë në efikasitetin e komunave gjatë procedurës së marrjes së vendimeve. Prandaj, nën-indeksi “Shkeljet ligjore (x7)”, pasqyron numrin e shkeljeve të komunës, të gjykuara nga Organi Shqyrtues i Prokurimit (OSHP), organ ky i autorizuar për mbikëqyrjen e ligjshmërisë së praktikave të prokurimit publik të autoriteteve kontraktuese.

Performanca e komunave në këtë nën-indeks mbërrin rezultatin prej 0.63 pikë të indeksit. Ngjashëm me vitin 2019, komunat e vogla kanë performuar më mirë sesa komunat e mëdha dhe të mesme, me një rezultat mesatar prej 0.75 pikë indeksi; duke nënkuptuar se kjo kategori e komunave kishte një numër më të vogël të shkeljeve ligjore të gjykuara nga OSHP, si pjesë e kontratave të tyre. Komunat e mesme, kishin një rezultat mesatar prej 0.57 pikësh indeksi, ndërsa komunat e mëdha 0.56 pikë indeksi.

Të dhënat tregojnë se rezultati i përgjithshëm i komunave të mëdha është rritur në këtë nën-indeks. Siç mund ta shohim, komuna e Mitrovicës është performuesi më i mirë këtë vit, ndërsa Peja, e cila ishte në krye të tabelës në vitin 2019, ra për katër vende. Në anën tjetër, komuna e Gjilanit renditet në fund të tabelës për vitin 2020, me një rezultat prej 0.43 pikë indeksi.

KOMUNAT E MËDHA

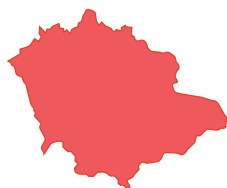
MITROVICË/MITROVICA

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
1.00	0.46	0.34	↑ 4

PODUJEVË/PODUJEVO

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.69	0.60	0.70	↔

PRIZREN

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.52	0.54	0.57	↑ 1

FERIZAJ/UROŠEVAC

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.48	0.56	0.52	↓ 1

PEJË/PEĆ

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.46	0.68	0.61	↓ 4

GJAKOVË/ĐAKOVICA

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.46	0.40	0.46	↔ 1

PRISHTINË/PRIŠTINA

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.46	0.33	0.37	↑ 1

GJILAN/GNJILANE

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.43	0.38	0.29	↓ 1

MESATARJA

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.56	0.49	0.48	↑

FIGURA 23. SHKELJET LIGJORE (X7) PËR KOMUNAT E MËDHA

BURIMI: VLERËSIMI ORIGJINAL I AUTORIT

Rezultatet e x-indeksit nuk nënkuptojnë që procedurat e prokurimit të përdorura nga komunat janë ilegale. Një numër i shpeshtë i vendimeve të OSHP-së kundër komunave, ka ndikim negativ në efikasitetin e komunave dhe mund të ngrisë pyetje rreth aftësisë së zyrtarëve të prokurimit kur marrin vendime, të cilat gjykohen si shkelje ligjore nga OSHP-ja.

0.1 0.2 0.3 0.4 0.5 0.6 0.7 0.8 0.9 1.0

KOMUNAT E MESME

Disa ndryshime në renditje janë vërejtur në figurën 24. Tri komunat me performancën më të mirë për vitin 2020 janë: Vitia (0.65 pikë indeksi) e cila gjithashtu renditet si performuesi i parë më i mirë, e ndjekur nga Malisheva (0.64 pikë indeksi) dhe Skenderaj (0.62 pikë indeksi). Ndërkohë, në fund të listës mbetet komuna e Lipjanit, me rezultat prej 0.45 pikë indeksi.

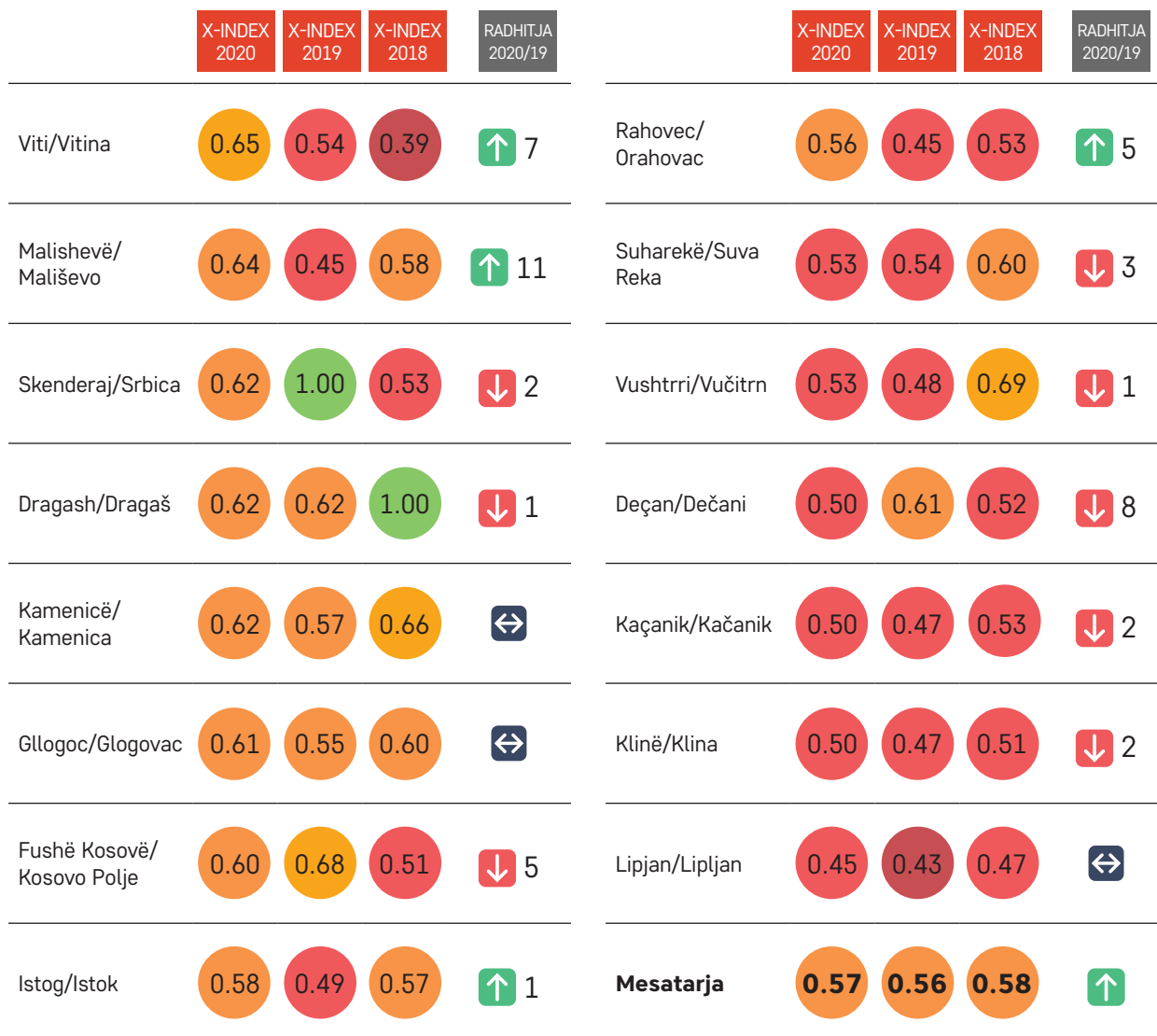
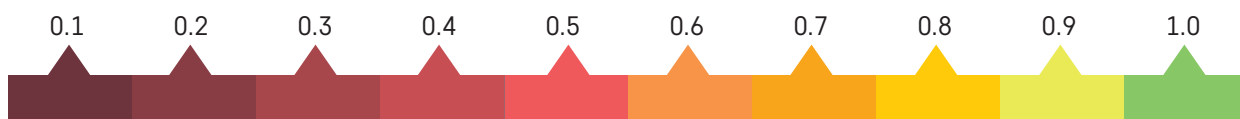

FIGURA 24. SHKELJET LIGJORE (X7) PËR KOMUNAT E MESME

BURIMI: VLERËSIMI ORIGINAL I AUTORIT

KOMUNAT E VOGLA

Edhe për vitin 2020, komunat e vogla kanë performuar më së miri në këtë nën-indeks, me një rezultat (0.75 pikë indeksi) dukshëm më të lartë krahasuar me komunat e mëdha dhe të mesme. Siç tregohet në figurën 25, komuna e Hanit të Elezit dhe Leposaviqit kanë arritur të mbajnë të njëjtën pozitë. Për më tepër, komunat nga Hani i Elezit deri tek Juniku, ose pothuajse gjysma e tyre (47%), morën rezultatin maksimal prej 1.00 pikë të indeksit. Kjo nënkupton që këto komuna nuk kanë pasur asnjë shkelje të gjykuar kundër tyre nga OSHP-ja.

FIGURA 25. SHKELJET LIGJORE (X7) PËR KOMUNAT E VOGLA

BURIMI: VLERËSIMI ORIGJINAL I AUTORIT

NËN-INDEKSI 8:

PROCESI I PLANIFIKIMIT TË PROKURIMIT (X8)

Procesi i planifikimit të prokurimit (x8) kalkulohet përmes një procesi tre hapësh:

Në hapin e parë matet devijimi në mes të vlerës së parashikuar të kontratës dhe vlerës së dhënies së kontratës. Diferenca shprehet si përqindje duke e ndarë vlerën e devijimit me vlerën e parashikuar të kontratës ose me vlerën e dhënies së kontratës, varësisht se cila është më e vogël.

Në hapin e dytë, planifikimi i vlerës së kontratës vlerësohet për çdo kontratë, me formulën e mëposhtme:

$$\text{Vlerësimi} = 1 - \text{Devijimi (shprehur në përqindje)}$$

Në hapin e tretë dhe të fundit, përdoret formula e mëposhtme:

$$X8 = \frac{\sum (\text{vlera e dhënies së kontratës} \times \text{vlerësimi})}{\sum \text{vlera përfundimtare e kontratës}}$$

Kur bie fjala për efikasitetin në prokurimin publik, procesi i planifikimit padyshim luan një rol shumë të rëndësishëm. Planifikimi dhe realizimi i duhur u mundëson komunave të bëjnë shpërndarjen në mënyrën më efikase të të gjitha burimeve financiare dhe njerëzore. Për këtë qëllim, nën-indeksi Procesi i planifikimit të prokurimit (x8) krahason vlerën fillestare të kontratës të vendosur nga komuna në thirrje për tender (njoftimi për kontratë), me vlerën finale të dhënies së kontratës. Qëllimi i këtij nën-indeksi është që të ngris efikasitetin e planifikimit të komunave kur vendosin vlerën e paraparë të kontratës, duke i nxitur ato të zvogëlojnë devijimin ndërmjet vlerës fillestare të vendosur në njoftimin për kontratë, dhe asaj finale të dhënies së kontratës.

Në përgjithësi, komunat kanë performuar mirë në këtë nën-indeks, me një performancë më të lartë se mesatarja e

indeksit të përgjithshëm prej 0.67 pikëve të indeksit. Komunat e vogla, performuan më së miri, me një rezultat prej 0.82. Në anën tjetër, komunat e mëdha dhe të mesme, krahasuar me vitin 2019, kanë performuar më të dobët, me një rezultat mesatar respektivisht nga 0.75 në 0.74 dhe 0.77 në 0.75 pikë të indeksit.

Figura 26, tregon performancën e komunave të mëdha në këtë nën-indeks. Pozita e shumicës së komunave ka pësuar ndryshime të vogla. Për vitin 2020, Gjilani mbetet si komuna më efikase në planifikim, me një rezultat prej 0.91 pikë të indeksit (i cili krahasuar me vitin e kaluar është më i lartë për 0.06 pikë). Ajo që bie në sy, është komuna e Pejës, e cila ra për tre vende për tu renditur në fund të tabelës, duke nënkuptuar se është komuna me devijimin më të madh midis planifikimit dhe realizimit.

KOMUNAT E MËDHA

GJILAN/GNJILANE

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.91	0.85	0.57	↔

MITROVICË/MITROVICA

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.85	0.80	0.86	↑ 1

FERIZAJ/UROŠEVAC

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.78	0.82	0.51	↓ 1

PRISHTINË/PRIŠTINA

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.73	0.80	0.55	↔

GJAKOVË/ĐAKOVICA

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.72	0.64	0.70	↑ 2

PRIZREN

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.70	0.57	0.73	↑ 2

PODUJEVË/PODUJEVO

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.66	0.72	0.73	↓ 1

PEJË/PEĆ

2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
0.58	0.76	0.73	↓ 3

MESATARJA

2020	2018	2018	RADHITJA 2020/19
0.74	0.75	0.67	↓

FIGURA 26. PROCESI I PLANIFIKIMIT TË PROKURIMIT (X8) PËR KOMUNAT E MËDHA

BURIMI: VLERËSIMI ORIGJINAL I AUTORIT

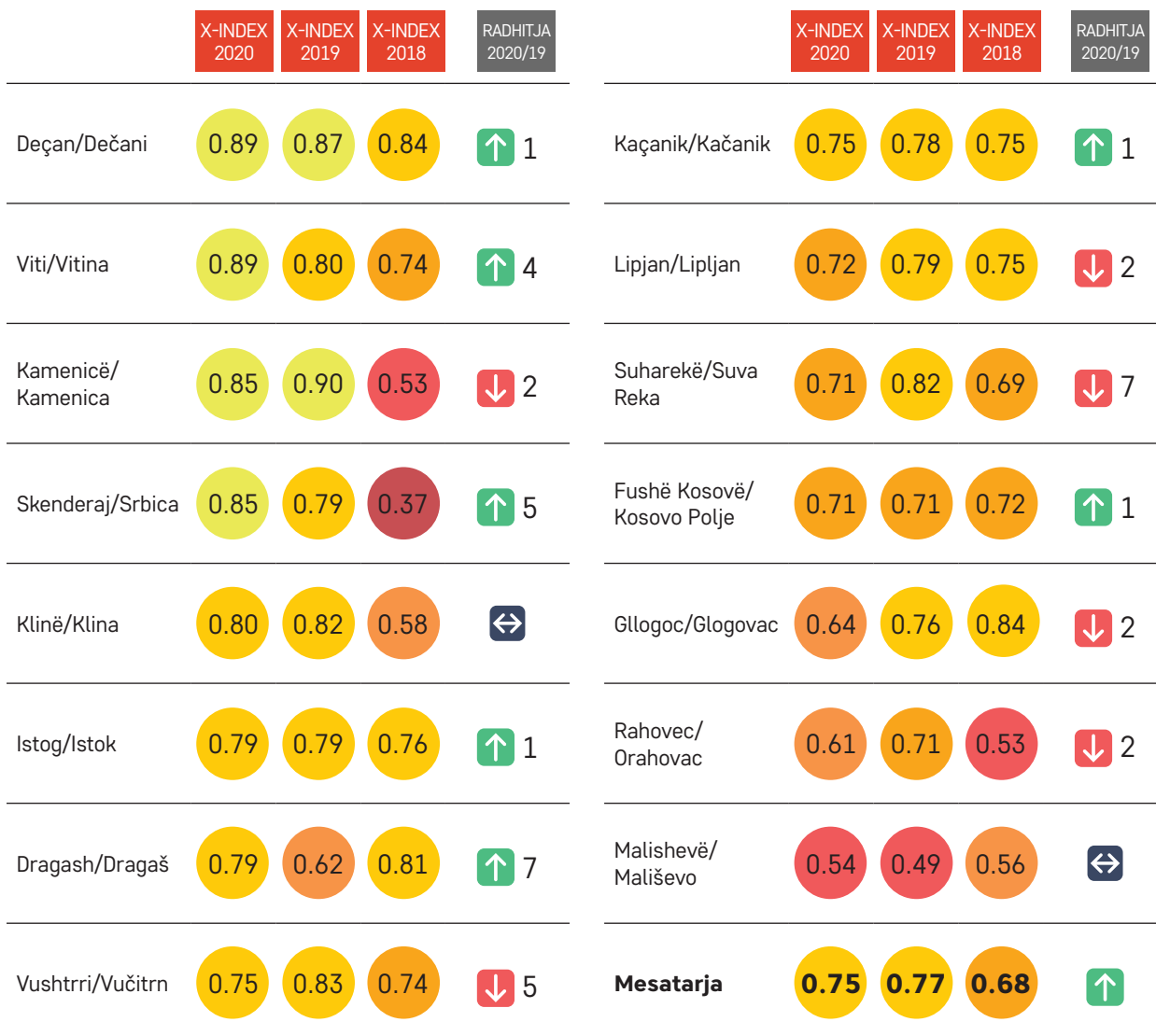

Rezultatet e x-indeksit nuk nënkuptojnë që procedurat e prokurimit të përdorura nga komunat janë ilegale. Nuk ka rregulla që përcaktojnë diferencën ndërmjet çmimit fillestar dhe atij të dhënies së kontratës. Megjithatë, sa më e vogël diferenca, aq më i lartë efikasiteti i autoriteteve kontraktuese në procesin e planifikimit.

0.1 0.2 0.3 0.4 0.5 0.6 0.7 0.8 0.9 1.0

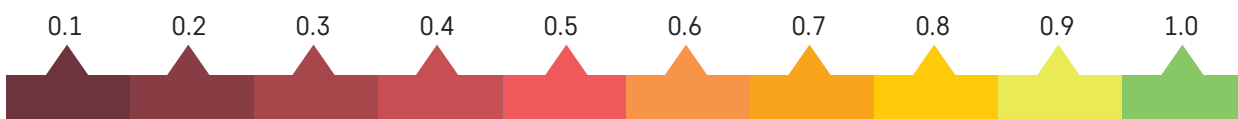
KOMUNAT E MESME

Nga komunat e mesme, Deçani siç tregohet në figurën 27, është komuna me performancën më të mirë, duke kërcyer për një vend nga viti i kaluar, me një rezultat nga 0.87 në 0.89 pikë të indeksit. Nga ana tjetër, në fund të kësaj kategorie, mbetet Malisheva, me një rezultat prej 0.54 pikë indeksi.

**FIGURA 27. PROCESI I PLANIFIKIMIT TË PROKURIMIT (X8)
PËR KOMUNAT E MESME**

BURIMI: VLERËSIMI ORIGJINAL I AUTORIT

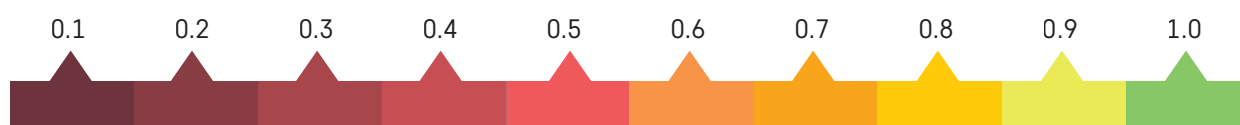
KOMUNAT E VOGLA

Komunat e vogla performuan mirë në këtë nën-indeks. Në vitin 2020, komuna e Zveçanit (1.00 pikë indeksi) qëndron si më e mira, e ndjekur nga afër nga Mitrovica e Veriut (0.99 pikë indeksi) dhe Zubin Potok (0.98 pikë indeksi). Kjo performancë e lartë e këtyre komunave do të thotë që devijimi midis procesit të planifikimit dhe realizimit ishte gati inekzistent.

**FIGURA 28. PROCESI I PLANIFIKIMIT TË PROKURIMIT (X8)
PËR KOMUNAT E VOGLA**

BURIMI: VLERËSIMI ORIGJINAL I AUTORIT

NËN-INDEKSI 9: AFATI KOHOR (X9)

Afati kohor (x9) kalkulohet si shuma e të gjitha njoftimeve për kontratë që kanë përdorur afatin e përshpejtuar, pjesëtuar me numrin total të njoftimeve për kontratë. Formula për të llogaritur indikatorin x9 është:

$$x9 = 1 - \left(\frac{\text{Nr. i njoftimeve për kontratë me afat të përshpejtuar}}{\text{Nr. i njoftimeve për kontratë}} \right)^{1/2}$$

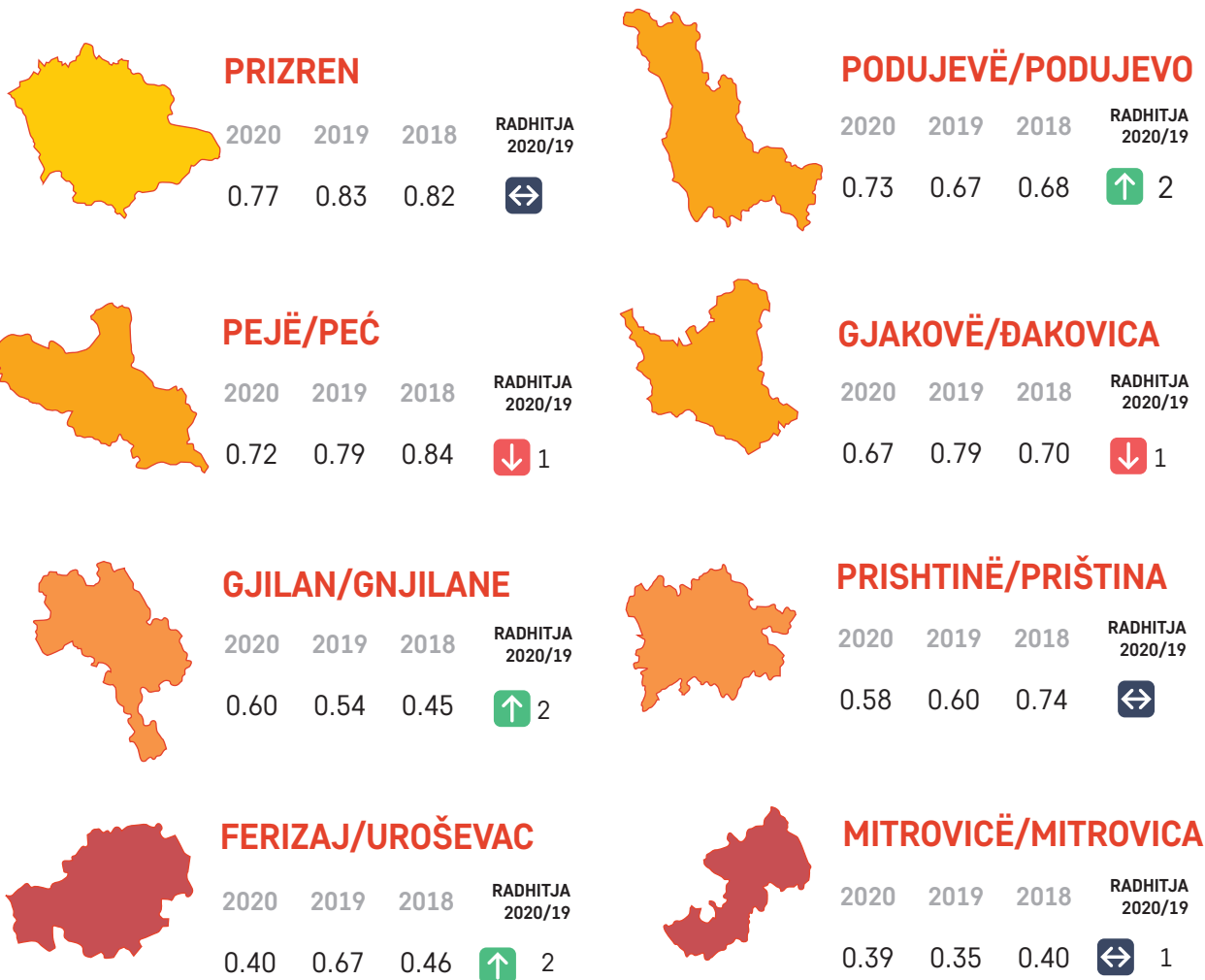
Ky nën-indeks është krijuar me qëllim të parandalimit të komunave nga përdorimi i procedurave të përshpejtuara kohore. Përdorimi i shpeshtë i këtyre procedurave, redukton kohën në dispozicion të operatorëve ekonomikë për përgatitjen e tenderëve, duke dëmtuar kështu edhe konkurrencën ndërmjet tyre.

Varësisht nga lloji, madhësia dhe procedura e Njoftimit për Kontratë, përdorimi i afatit kohor është i përcaktuar qartë në Ligjin për Prokurim Publik. Neni 44, i Ligjit të Kosovës për Prokurim Publik përcakton se çfarëdo afati kohor i caktuar nga autoriteti kontraktues për pranimin e tenderëve duhet të jetë i mjaftueshëm për t'i dhënë operatorëve të interesuar ekonomik kohë të mjaftueshme për të përgatitur dhe dorëzuar kërkesën. Megjithatë, Neni 46, po ashtu përcakton që autoritetet kontraktuese, në këtë rast komunat, janë të lejuara të përdorin rregulla dhe procedura të veçanta kohore, si Afate të Përshpejtuara Kohore, në rastet e urgjencave apo rrethana tjera të ngjashme

Mesatarja e përgjithshme për komunat në këtë nën-indeks ishte 0.53 pikë indeksi. Krahësuar me njëra-tjetrën, komunat e mëdha kishin performancën më të mirë, me një rezultat mesatar prej 0.61 pikë indeksi; ndjekur nga komunat e mesme, me një rezultat prej 0.57 pikë indeksi. Ndërkohë, komunat e vogla kanë performancën më të ulët, me një rezultat mesatar prej 0.43 pikë indeksi.

Nga komunat e mëdha, përveç Prizrenit, Prishtinës dhe Mitrovicës të cilat arritën të mbajnë të njëjtin pozitë, pozita e komunave të tjera pësoi ndryshime. Ajo që bie në sy është komuna e Podujevës, e cila kërceu për dy vende për tu renditur si komuna e dytë me performancën më të mirë. Nga 98 njoftime për kontrata që ka pasur kjo komunë, në vetëm në 7 raste (ose 7%) ka përdorur procedurën e përshpejtuar. Ndërkohë, në fund të tabelës, vazhdon të jetë Mitrovica me një rezultat prej 0.39 pikë indeksi, që do të thotë se kjo komunë ka përdorur më së shumti këtë procedurë. Nga një total prej 57 njoftimesh për kontratë, Mitrovica ka përdorur procedurën e përshpejtuar në 21 prej tyre, ose 37% të rasteve.

KOMUNAT E MËDHA

MESATARJA	2020	2019	2018	RADHITJA 2020/19
	0.61	0.65	0.64	↓

FIGURA 29. AFATI KOHOR (X9) PËR KOMUNAT E MËDHA

BURIMI: VLERËSIMI ORIGJINAL I AUTORIT

Rezultatet e x-indeksit nuk nënkuptojnë që procedurat e prokurimit të përdorura nga komunat janë ilegale. Përdorimi i afatit të përshpejtuar kohor është i lejuar me Nenin 44. të Ligjit të Kosovës për Prokurim Publik, i cili rekomandon përdorimin e këtij afati kohor në raste të veçanta siç janë emergjencat dhe rastet e tjera. Megjithatë, një përdorim i shpeshtë i këtij afati dëmton konkurrencën.

0.1 0.2 0.3 0.4 0.5 0.6 0.7 0.8 0.9 1.0

KOMUNAT E MESME

Figura 30 prezanton performancën e komunave të mesme në këtë nën-indeks. Siç mund ta shohim, Kaçaniku qëndron ende si performuesi më i mirë nga komunat me madhësi të mesme, me një rezultat të nën-indeksit prej 0.83 pikë indeksi. Ajo që bie në sy, është komuna e Fushë Kosovës e cila kërceu për pesë vende për t'u renditur si performuesi i dytë më i mirë. Në anën tjetër, në fund të tabelës gjendet komuna e Deçanit, duke nënkuptuar se kjo komunë përdorë më së shumti procedurën e përshpejtuar, dhe si rezultat, ka marrë rezultatin e nën-indeksit prej 0.23 pikësh indeksi.

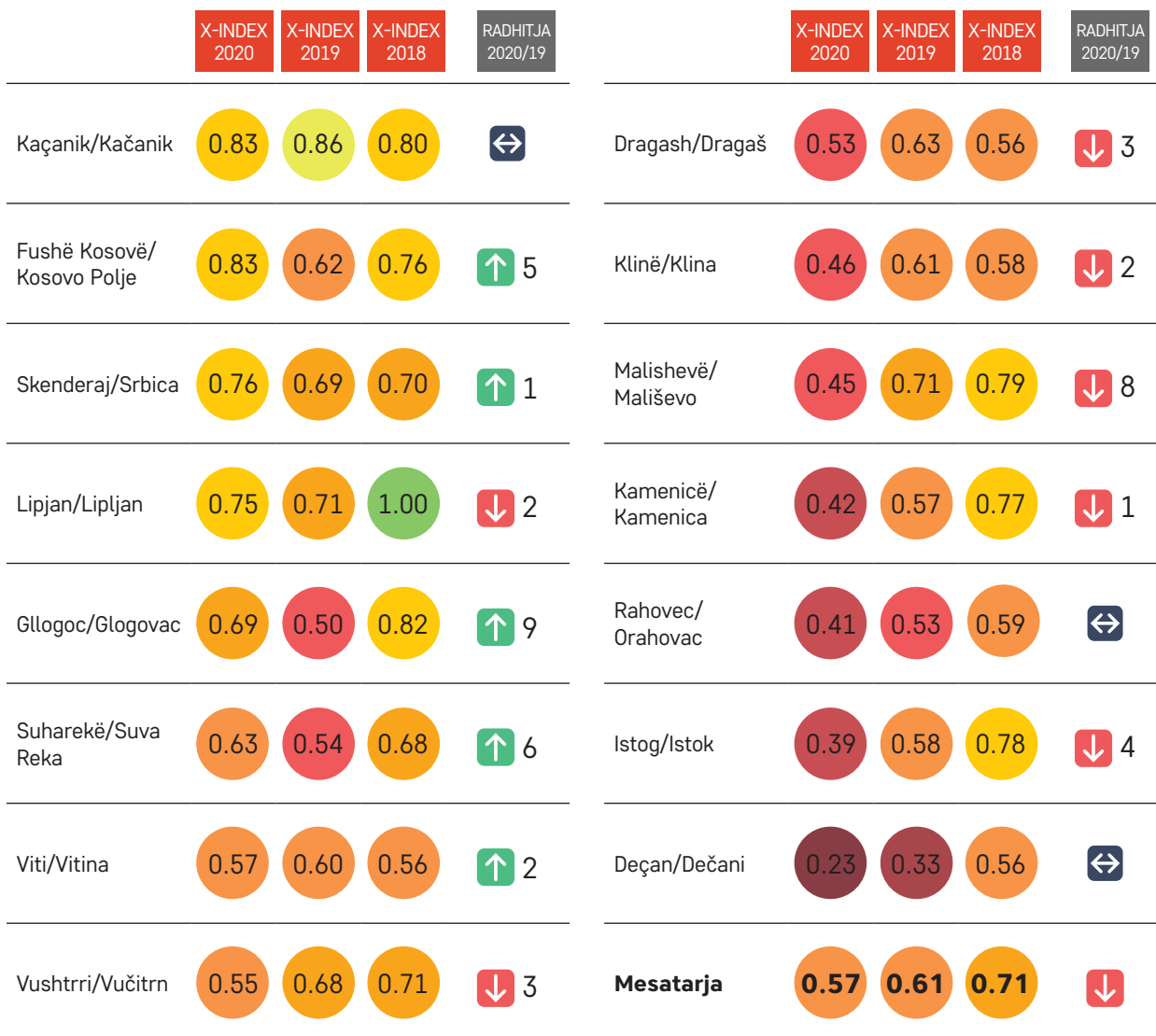
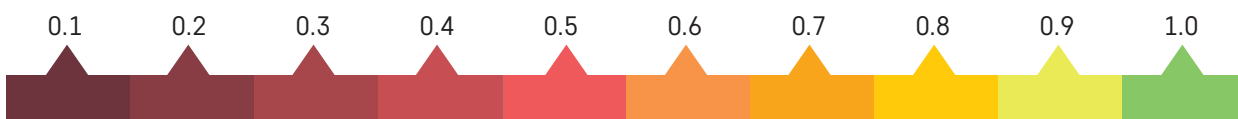

FIGURA 30. AFATI KOHOR (X9) PËR KOMUNAT E MESME

BURIMI: VLERËSIMI ORIGINJAL I AUTORIT

KOMUNAT E VOGLA

Komunat e vogla janë komunat të cilat kanë performuar më dobët në këtë nën-indeks, me një rezultat prej 0.43 pikësh indeksi (që është mbi rezultatit mesatar të këtij nën-indeksi për vitin 2020). Hani i Elezit dhe Juniku mbeten si komunat me performancën më të mirë në këtë kategori, me një rezultat prej 0.80, dhe 0.60 pikë indeksi, respektivisht. Ajo që vlen të përmendet, është komuna e Klokotit e cila ka rënë për njëmbëdhjetë vende, për tu renditur si komuna me performancën më të dobët.

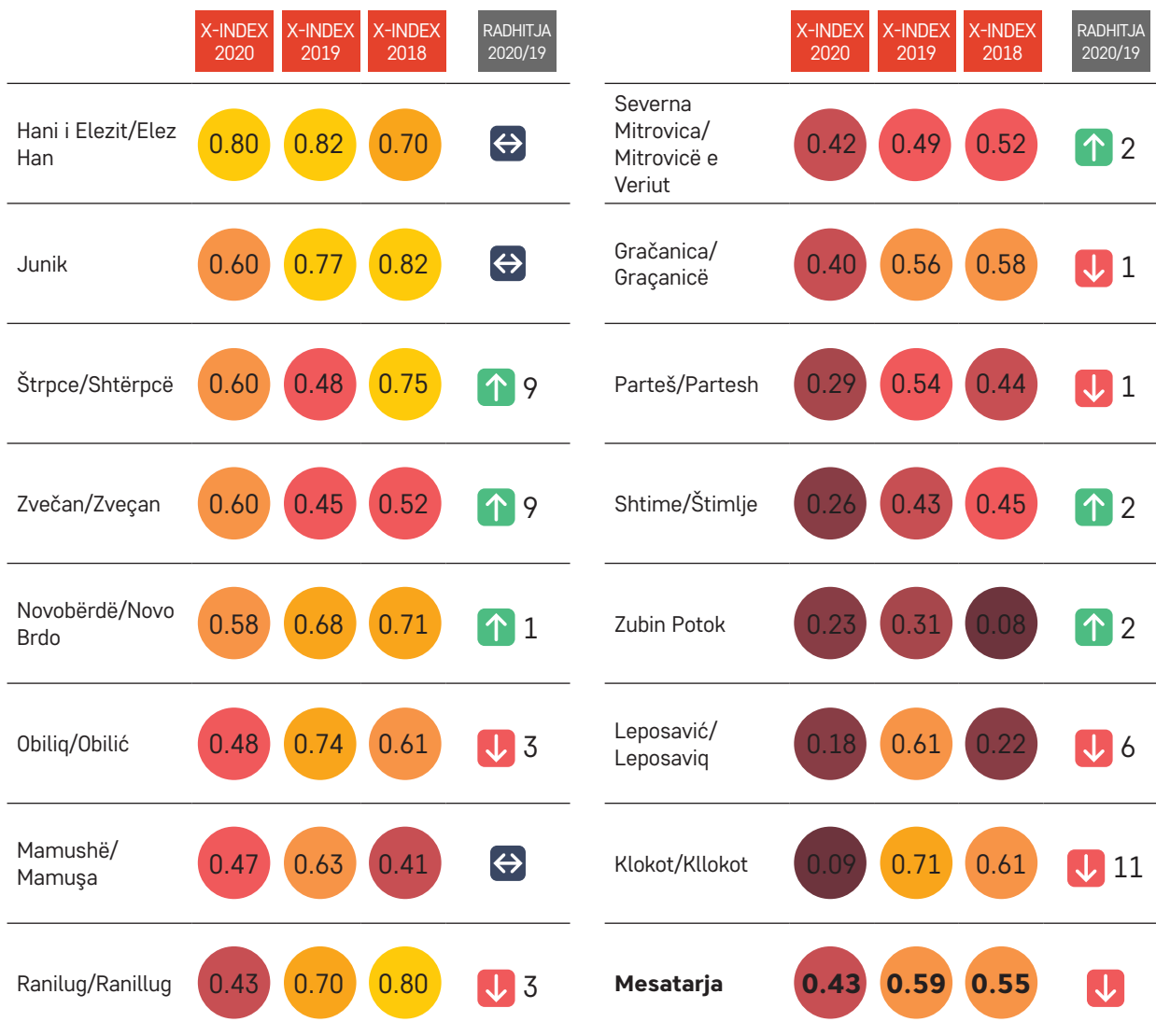
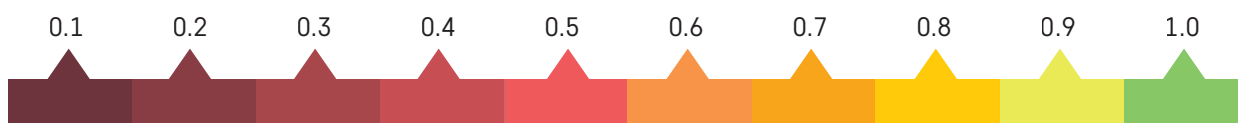

FIGURA 31. AFATI KOHOR (X9) PËR KOMUNAT E VOGLA

BURIMI: VLERËSIMI ORIGJINAL I AUTORIT

**Organizatat e shoqërisë civile dhe mediat
duhet të jenë më aktive në monitorimin dhe
sinjalizimin e keqpërdorimeve në procesin
e prokurimit publik, si dhe të dalin me
rekomandime për përmirësimin e sistemit.**

5

METODOLOGJIA

Ndërtimi i indikatorëve

Metodologjia e 'x-indeks' mbështetet në një metodologji tashmë të krijuar dhe të kontekstualizuar që t'i përbrendësojë specifikat e Kosovës. Kjo metodologji është zhvilluar në atë mënyrë që synon të përfshijë të gjitha çështjet kryesore që kanë të bëjnë me prokurimin publik në nivel lokal në Kosovë. Në mënyrë që ti klasifikojë dhe ti grupojë komunat në tri grupe (të mëdha, të mesme dhe të vogla), buxheti dhe numri i stafit të komunave është marrë parasysh. Një peshë e barabartë i është dhënë buxhetit dhe numrit të stafit të komunave. Të dhënat rreth buxhetit dhe stafit të komunave, janë marrë nga Ligji për Buxhetin e Republikës së Kosovës për vitin 2020.

Metodologjia vlerësuese bazohet në nëntë nën-indeks të pjesshme të monitorimit, ku secili prej tyre përshkruan një çështje të veçantë të prokurimit publik. Hulumtuesit e Institutit Riinvest kanë zhvilluar një model statistikor dhe mbledhjen e dhënave nga platforma elektronike 'e-prokurimi' për një periudhë dymbëdhjetë mujore (janar-dhjetor 2020). Të dhënat e kontratave u grumbulluan nga platforma 'e-prokurimi', veçanërisht nga Njoftimet për Kontratë dhe Njoftimet për Dhënie të Kontratave. Burime të tjera të të dhënave përfshijnë OSHP (marrja e vendimeve bazuar në mbikëqyrjen e ligjshmërisë së praktikave të prokurimit të autoriteteve kontraktuese); ARBK (Emri i operatorit ekonomik); dhe Ligji për Buxhetin e Republikës së Kosovës për vitin 2020. Të dhënat, për mbledhjen e të cilave është e nevojshme qasja në kontratë, janë marrë nga faqet ueb-faqet e komunave.

X 1 Prokurimi publik si pjesëmarrës në totalin e blerjeve të komunës

mat raportin ndërmjet të gjitha blerjeve që kryen autoriteti kontraktues ose komuna dhe blerjeve që bën përmes prokurimit publik. Indikatori krahason vlerën totale të kontratave të komunave të publikuara në platformën 'e-prokurimi' me vëllimin total të kostove operacionale të kontrollueshme. Kostot operative të kontrollueshme përkufizohen si shuma e artikujve të zgjedhur të kostove që varen nga menaxhimi i autoritetit kontraktues, në këtë rast menaxhimi i komunave. Në modelin tonë, kostot operacionale të kontrollueshme përfshijë: mallrat dhe shërbimet, dhe shpenzimet kapitale. Pagat dhe mëditjet; subvencionet dhe transferet si dhe shërbimet janë përjashtuar, pasi ato janë shpenzime që nuk menaxhohen nga komunat. Të dhënat në lidhje me shpenzimet e lartpërmendura janë mbledhur nga "Raporti financiar vjetor" i publikuar nga Ministria e Financave. Formula për llogaritjen e "prokurimit publik si pjesë e blerjeve totale" është si më poshtë:

$$x1 = \sqrt{\frac{\text{vlera e kontratave të prokurimit publik}}{\text{vlera e kostove operative të kontrollueshme}}}$$

Për shembull, në komunën e Pejës, shuma e përgjithshme e kontratave të prokurimit publik është 14,685,496.96€, ndërsa vlera e shpenzimeve operative të kontrollueshme është 12,858,627.00€. Nën-indeksi është vlerësuar me rezultat 1.00 pikë indeksi.

X 2 Kontraktimi konkurrues

mat vlerën dhe numrin e kontratave me procedurë të negociuar pa publikim (PNnP), në raport me vlerën totale dhe numrin total të kontratave. Në mënyrë që të bëhet matja e vlerës dhe numrit të kontratave të dhëna, peshë e barabartë i është dhënë të dyjave (siç vërehet edhe në formulë). Vlera e ulët e këtij indikatori tregon se komuna gjatë blerjeve përmes prokurimit publik e shfrytëzon në masë të konsiderueshme procedurën e negociuar pa publikim të njoftimit për kontratë dhe anasjelltas. Formula për llogaritjen e indikatorit të "Kontraktimit Konkurrues", është si më poshtë:

$$x2 = \left\{ \left[\left(1 - \frac{\text{vlera e kontratave me procedurë të negociuar pa publikim (PNnP)}}{\text{vlera totale e kontratave}} \right) + \left(1 - \frac{\text{numri i kontratave me procedurë të negociuar pa publikim (PNnP)}}{\text{numri total i kontratave}} \right) \right] / 2 \right\}^4$$

Për shembull, në komunën e Pejës, vlera totale e kontratave të dhëna përmes PNnP është 512,926.35€, ndërkas vlera totale e kontratave të komunës është 14,685,496.96€. Numri i kontratave të dhëna me procedurë të negociuar pa publikim është 13 ndërsa totali i kontratave nga komunat është 95. Nën-indeksi është vlerësuar me rezultat mesatar prej 0.70 pikë të indeksit.

X 3 Sjellje e qëndrueshme

ky indikator llogaritet në bazë të të gjitha njoftimeve të kontratave të lëshuara nga autoriteti përkatës kontraktues të marra nga 'e-prokurimi'. Rezultati për secilën kontratë të publikuar vlerësohet si më poshtë:

- Një rezultat prej 1 i jepet një kontratë të dhënë siç duhet pa ndonjë njoftim korigjimi.
- Një rezultat prej 0.75 është dhënë për kontratat me një njoftim korigjimi të bashkangjitur.

- 0.5 pikë i jepet kontratave me dy njoftime korigjimi të bashkangjitura.
- Një vlerësim prej 0.25 i jepet kontratave me tre njoftime korigjimi të bashkangjitura.
- Vlerësimi me 0 u jepet kontratave me katër ose më shumë njoftime korigjimi, për anulimin e procedurave të tenderit, ose në rastet kur nuk është dhënë asnjë kontratë (d.m.th. kur nuk ka njoftim për dhënie të kontratës dhe as njoftim për anulim në “e-prokurimi”).

Formula për llogaritjen e indikatorit “Sjellje e qëndrueshme” është si më poshtë:

$$x3 = \frac{\sum \text{rezultati i kontratës}}{\text{numrin e kontratave}}$$

Për shembull, në komunën e Pejës, kontratave me një njoftim korigjimi ose kontratave të anuluar, u është dhënë një rezultat në mes të 0 dhe 0.75 pikëve. Pjesës tjetër të kontratave u është dhënë rezultati prej 1 pikë. Rezultati i përgjithshëm i kontratave nga vlerësimi sipas rregullës që u përmend më lart është 75.41, ndërsa numri i njoftimeve për kontratë është 91. Nën-indeksi është vlerësuar me rezultat mesatar prej 0.83 pikë të indeksit.

X 4 Koncentrimi i fituesit

matet si vlera dhe numri i të gjitha kontratave të dhëna për cdo ofertues individual, pjesëtuar me vlerën totale dhe numrin total të të gjitha kontratave të dhëna nga autoriteti kontraktues; kjo llogaritje është bërë për secilin ofertues të suksesshëm dhe rezultatet janë përmbledhur. Formula për llogaritjet e këtij nën-indeksi është si më poshtë:

$$x4 = \left\{ \left[1 - \sum \left(\frac{\text{vlera e kontratave të dhëna secilit ofertues}}{\text{vlera totale e kontratave}} \right)^2 \right] + \left[1 - \sum \left(\frac{\text{numri i kontratave të dhëna secilit ofertues}}{\text{numri total i kontratave}} \right)^2 \right] \right\} / 2$$

Kjo llogaritje bëhet duke përdorur indeksin standard ‘Herfidahl’ për matjen e përqendrimit të furnizuesit, përshtatur për qëllime të kontratave të prokurimit publik. Indeksi që rezulton ngrihet në katrorë në mënyrë që të theksohet dallimi mes autoriteteve kontraktuese me vlerësim të lartë dhe të ulët.

- Nëse të gjitha kontratat e autoritetit kontraktues i janë dhënë një kontraktori të vetëm, pjesa e tij është e barabartë me 1 dhe vlera e indikatorit është 0.
- Nëse dy kontraktues kanë furnizuar gjysmën e kontratave të autoritetit secila, atëherë vlera e indikatorit do të jetë 0.25.
- Në qoftë se tre kontraktuesve u janë dhënë 50%, 25% dhe 25% të të gjitha kontratave të autoritetit, vlera e indikatorit është e barabartë $(1 - (0.5^2 + 0.25^2 + 0.25^2))^2 = 0.39$.
- Nëse dhjetë kontraktues ishin po aq të suksesshëm në fitimin e procedurave të tenderimit me autoritetin e dhënë, vlera e indikatorëve është 0.81.

Për shembull, në komunën e Pejës, katrori i vlerës totale të kontratave të dhëna për secilin ofertues ne raport me katrorin e vlerës totale te kontratave ishte 0.93 pikë të indeksit, ndërsa katrori i numrit total të kontratave të dhëna për secilin ofertues në raport me katrorin e numrit total te kontratave është 0.96 pikë të indeksit. Nën- indeksi është vlerësuar me një rezultat mesatar prej 0.95 pikë të indeksit.

X 5 Pjesëmarrja e ofertuesit

Ky indikator llogaritet përmes një procesi dy hapësh. Në hapin e parë, niveli i konkurrencës vlerësohet për secilën kontratë dhe pastaj nxirret mesatarja për të gjitha kontratat për të dhënë një indikator të pjesshëm "k" tek autoriteti i caktuar kontraktues. Nën-indikator "k" krahason numrin e tenderëve të dorëzuar për një thirrje të caktuar për tender, me mesataren e numrit të tenderëve për llojin e kontratës. Në këtë model, llojet e kontratave që janë llogaritur janë: kontratat e furnizimit publik, kontratat e shërbimeve publike dhe kontratat e punës. Formula për llogaritjen e indikatorit të pjesshëm "k" është siç paraqitet më poshtë:

$$k = 0.5 + \frac{\text{tenderët e dorëzuar për kontrataë-mesatarja e tenderëve për llojin e kontratës (tenderët e dorëzuar)}}{\text{mesatarja e tenderëve për llojin e kontratës (tenderët e dorëzuar)}}$$

Hapi i dytë në llogaritjen tonë është llogaritja e indikatorit agregat si shumë e ponderuar e indikatorëve k në të gjitha kontratat e dhëna nga autoriteti përkatës kontraktues. Çmimi i dhënë i çdo kontrate përdoret si pesha e tij, me qëllim të theksimit të rezultateve të indikatorëve për kontratat e mëdha.

$$x5 = \frac{\sum \text{vlera e kontratës} * k}{\text{vlera totale e kontratave}}$$

Për shembull, në komunën e Pejës, vlera e kontratës shumëzuar me koeficientin "k" është €13,177,471.23, ndërsa vlera totale e kontratave është €14,685,496.96. Nën-indeksi është vlerësuar me një rezultat mesatar prej 0.90 pikë të indeksit.

X 6 Mjetet pro-konkurrencës

tregon se deri në çfarë mase autoriteti kontraktues (komuna) përdor mënyrat opcionale që ndikojnë në rritjen e konkurrencës si:

- Kontratat e ndara në pjesë- u mundëson autoriteteve kontraktuese që të sigurojnë konkurrencë maksimale për çdo element të prokurimit. Ky instrument gjithashtu lehtëson qasjen e ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme në kontratat publike, pasi zvogëlon kërkesat e kualifikimit dha ndan punën më të thjeshtë që mund të kryhet nga një gamë më e gjerë ofertuesish nga detyra më të specializuara.
- Kontratat të cilat për kriter të dhënies e kanë kualitetin- ky nën-indikator synon të përmisojë konkurrencën mbi një konkurrencë çmimesh me të mirën më të lirë dhe me cilësi të ulët.

Në përpjekjet e vazhdueshme për të nxitur konkurrencën, indikator "Mjetet pro-konkurrencës" i shpërblen komunat për zbatimin e këtyre aktiviteteve shtesë, të cilat shkojnë përtej detyrimeve ligjore dhe mbështesin një mjedis konkurrues në prokurimin publik. Nuk do të kishte kuptim të kërkohej nga komunat që këto mjete të përdorshin në çdo kontratë si dëshmi e praktikave më të mira, pasi që këto mjete nuk janë të përshtatshme në shumë raste. Prandaj, çdo komune që përdor këto

mjete, në më shumë se 25% të rasteve i është dhënë vlerësimi maksimal. Në llogaritjen e vlerës së indikatorit, çdo pjesë është shumëzuar me katër, por e kufizuar në vlerën maksimale 1. Kjo nënkuptoj që një autoritet kontraktues që i ndan të gjitha kontratat në pjesë, por vazhdon afatin e aplikimit, i jepet vlera 1/3. Për llogaritjen së indikatorit, mirren parasysh:

- Pjesa e kontratave të ndara në pjesë, nga numri total i kontratave
- Pjesa e kontratave të cilat për kriter të dhënies kanë kualitetin, nga numri total i kontratave

Formula e mëposhtme përdoret për të llogaritur këtë indikatorë:

$$x6 = \left(\frac{4x(nr. i kontratave të ndara në pjesë + nr. i kontratave të cilat për kriter kanë kualitetin)}{2x nr. i kontratave} \right)^{1/2}$$

Për shembull, në komunën e Pejës, numri i kontratave të ndara në pjesë është 22; ndërkaj numri i kontratave që përdorën kualitetin si kriter për dhënie të kontratës është 0, ndërsa gjithsej janë 195 njoftime për kontratë. Nën-indeksi është vlerësuar me një rezultat mesatar prej 0.68 pikë të indeksit.

X 7 Shkeljet ligjore

ky indikator matet përmes shkeljeve ligjore gjatë procedurave të prokurimit nga ana e autoritetit kontraktues (komunës), të ndarë me numrin e njoftimeve për dhënie të kontratave nga komuna. Pra, ky indikator pasqyron numrin e rasteve me shkelje ligjore të gjykuara nga Organi Shqyrtues i Prokurimit (OSHP), i cili është organi i autorizuar për të vlerësuar ligjshmërinë e praktikave të prokurimit publik të kontraktuesve. Për të vlerësuar këtë indikator, shfletohen të gjitha vendimet e OSHP-së gjatë gjithë periudhës Janar- Dhjetor 2020 në mënyrë që të kuptohet se a janë bërë shkeljet ligjore dhe a mund të konsidërohen serioze. Formula e përdorur për të llogaritur këtë indikator është si më poshtë:

$$x7 = 1 - \left(\frac{\text{numri i rasteve të shkeljeve ligjore gjatë procedurave të prokurimit publik}}{\text{numri i kontratave}} \right)^{1/4}$$

Për shembull, në komunën e Pejës, nga gjithsej 95 njoftime për kontratë, 8 prej tyre kanë pasur shkelje ligjore. Nën-indeksi është vlerësuar me rezultat mesatar prej 0.46 pikë të indeksit.

X 8 Procesi i planifikimit të prokurimit

e vlerëson procesin e planifikimit të prokurimit të komunave, duke krahasuar vlerën fillestare të kontratës të caktuar nga komuna të publikuar në thirrjen për tender, me vlerën e dhënies së kontratës. Qëllimi i këtij nën-indeksi është që të ngris efikasitetin e planifikimit të komunave kur vendosin vlerën e paraparë të kontratës, duke i nxitur ato të zvogëlojnë devijimin ndërmjet vlerës fillestare të vendosur në njoftimin për kontratë, dhe asaj finale të dhënies së kontratës. Ky indikator matet përmes një procesi tre hapësh.

Në hapin e parë, matet devijimi në mes të vlerës së parashikuar të kontratës dhe vlerës së dhënies së kontratës. Ky devijimi matet duke gjetur diferencën midis vlerës së parashikuar të kontratës dhe vlerës së dhënies së kontratës dhe shprehet si përqindje duke e ndarë vlerën e devijimit me vlerën e parashikuar të kontratës ose me vlerën e dhënies së kontratës, varësisht se cila është më e vogël. Kjo llogaritje kryhet me qëllim të vlerësimit të rasteve kur vlera e dhënies së kontratës është më e lartë se vlera e parashikuar e kontratës, ose e kundërta. Në rastet kur vlera e dhënies së kontratës është dy herë më e vogël ose më e lartë se vlera e parashikuar e kontratës, devijimi i shprehur në përqindje merr një vlerë 100% në të dyja rastet.

Në hapin e dytë, planifikimi i vlerës së kontratës vlerësohet për çdo kontratë, me formulën e mëposhtme:

$$\text{Vlerësimi} = 1 - \text{Devijimi (shprehur në përqindje)}$$

Në hapin e tretë dhe të fundit, përdoret formula e mëposhtme:

$$X8 = \frac{\sum(\text{vlera e dhënies së kontratës} \times \text{vlerësimi})}{\sum \text{vlera përfundimtare e kontratës}}$$

Për shembull, në komunën e Pejës, vlera përfundimtare e kontratave x vlerësimi është € 8,064,906.66 ndërsa vlera përfundimtare e kontratave është € 13,861,070.31. Vlera e nën-indeksit është mesatarisht 0.58 pikë të indeksit.

X 9 Afati kohor

mat se sa shpesh autoriteti kontraktues (komuna) e përdor afatin e përshpejtuar duke gjetur shumën e njoftimeve për kontratë me afat të përshpejtuar, dhe duke e pjesëtuar atë me numrin e përgjithshëm të njoftimeve për kontratë. Formula për ta llogaritur indikatorin x9 është:

$$x9 = 1 - \left(\frac{\text{Nr. i njoftimeve për kontratë me afat të përshpejtuar}}{\text{Nr. i njoftimeve për kontratë}} \right)^{1/2}$$

Për shembull, në komunën e Pejës, nga gjithsej 91 kontrata të dhëna sa ka pasur kjo komunë, në prej tyre është përdorur procedura e afatit të përshpejtuar kohor. Nën-indeksi është vlerësuar me një rezultat mesatar prej 0.72 pikë të indeksit.

Në fund, 9 indikatorët e shpjeguar më sipër, kombinoohen për të prodhuar një vlerë të vetme të x-indeksit duke e përdorur një mesatare të ponderuar:

$$xindex = \frac{x_1 + x_2 + x_3 + x_4 + x_5 + x_6 + x_7 + x_8 + x_9}{9}$$

Ku X është vlera finale e x-indeksit, dhe x1 deri në x9 janë vlerat e indikatorëve të numëruar sipas listës së më sipërme (pason llogaritja e detajuar e indikatorëve). Secili prej indikatorëve është i shkallëzuar në mes 0 dhe 100, dhe kështu ata kanë peshë të barabartë.

